SPOLEČNÝ POSTOJ (ES) č. 9/2009

přijatý Radou dne 9. ledna 2009

s ohledem na přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/…/ES ze dne … o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES

(Text s významem pro EHP)

(2009/C 70 E/02)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 47 odst. 2 a články 55 a 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ([2]),

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Účelem vnitřního trhu se zemním plynem, který je ve Společenství postupně zaváděn od roku 1999, je poskytnout skutečnou možnost výběru všem spotřebitelům v Evropské unii, ať již občanům nebo podnikům, dále nové obchodní příležitosti a intenzivnější přeshraniční obchod, aby se dosáhlo větší efektivity, konkurenceschopných cen a vyšších standardů služeb a aby se přispělo k bezpečnosti dodávek a k udržitelnosti.

(2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem ([4]) významně přispěla k vytvoření tohoto vnitřního trhu se zemním plynem.

(3) Svobody, které občanům Unie zaručuje Smlouva (volný pohyb zboží, volný pohyb služeb a svoboda usazování), lze užívat jedině na zcela otevřeném trhu, který umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.

(4) V současnosti však ve Společenství existují překážky bránící prodeji zemního plynu za rovných podmínek a bez diskriminace či znevýhodnění. V žádném členském státě doposud neexistuje zejména nediskriminační přístup k síti ani stejně účinná úroveň regulačního dohledu.

(5) Sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 s názvem „Energetická politika pro Evropu“ zdůraznilo význam dotvoření vnitřního trhu se zemním plynem a vytvoření rovných podmínek pro všechny plynárenské podniky se sídlem ve Společenství. Ze sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 s názvem„Perspektivy vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou“ a s názvem „Šetření podle článku 17 nařízení (ES) č. 1/2003 v odvětvích zemního plynu a elektřiny v Evropě (závěrečná zpráva)“ vyplynulo, že stávající předpisy a opatření neposkytují rámec potřebný k dosažení cíle dobře fungujícího vnitřního trhu.

(6) Bez účinného oddělení sítí od činností výroby a dodávek (dále jen „účinné oddělení“) bude nevyhnutelně existovat riziko diskriminace, a to nejen v souvislosti s provozováním sítě, ale rovněž i s pobídkami pro vertikálně integrované podniky, aby dostatečně investovaly do svých sítí.

(7) Pravidla pro právní a funkční oddělení, jak jsou stanovena ve směrnici 2003/55/ES, nicméně k účinnému oddělení provozovatelů přepravní soustavy nevedla. Na zasedání v Bruselu ve dnech 8. a 9. března 2007 proto Evropská rada vyzvala Komisi, aby vypracovala legislativní návrhy pro „účinné oddělení činností dodávek a výroby od provozování sítí“.

(8) Účinné oddělení je možné zajistit odstraněním podnětu pro vertikálně integrované podniky, na jehož základě tyto společnosti diskriminují konkurenci, pokud jde o přístup k síti a investice. Oddělení vlastnictví, které vyžaduje, aby byl vlastník sítě určen jako provozovatel soustavy a aby byl nezávislý na veškerých zájmech v oblasti dodávek a výroby, je jednoznačně účinným a stabilním způsobem, jak vyřešit nevyhnutelný střet zájmů a zajistit bezpečnost dodávek. Z tohoto důvodu Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. července 2007 o perspektivách vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou označil oddělení vlastnictví na úrovni přepravních soustav za nejúčinnější nástroj nediskriminační podpory investic do infrastruktury, spravedlivého přístupu k soustavě pro nové účastníky a transparentnosti trhu. V rámci oddělení vlastnictví by členské státy tedy měly mít povinnost zajistit, aby tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny

([1]) Úř. věst. C 211, 19.8.2008, s. 23.
([2]) Úř. věst. C 172, 5.7.2008, s. 55.
([3]) Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 9. července 2008 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku), společný postoj Rady ze dne 9. ledna 2009 a postoj Evropského parlamentu ze dne … (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku).
([4]) Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 57.

vykonávat kontrolu nad výrobním nebo dodavatelským a zároveň vykonávat kontrolu nad provozovatelem přepravní soustavy nebo nad přepravní soustavou nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo. Kontrola nad přepravní soustavou nebo provozovatelem přepravní soustavy by naopak měla vyloučit možnost vykonávat kontrolu nad výrobním nebo dodavatelským podnikem nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo. V rámci těchto omezení by měly mít výrobní nebo dodavatelské možnost mít menšinový podíl akcií provozovatele přepravní soustavy nebo akcií přepravní soustavy.

(9) Definice výrazu „kontrola" je převzata z nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) ([1]).

(10) Vzhledem k tomu, že si oddělení vlastnictví v některých případech vyžádá restrukturalizaci podniků, měla by být členským státům poskytnuta pro uplatnění příslušných ustanovení dodatečná lhůta. S ohledem na vertikální vztahy mezi elektroenergetickým odvětvím a plynárenstvím by navíc ustanovení o oddělení měla být uplatňována provázaně u obou odvětví.

(11) Aby se zajistilo, že je síť provozována zcela nezávisle na zájmech v oblasti dodávek a výroby, a aby se zamezilo jakékoli výměně důvěrných informací, neměla by podle oddělení vlastnictví být tatáž osoba členem řídících orgánů jak provozovatele přepravní soustavy či přepravní soustavy, tak podniku vykonávajícího některé z funkcí výroby či dodávek. Ze stejného důvodu by tatáž osoba neměla být oprávněna jmenovat členy řídících orgánů provozovatele přepravní soustavy či přepravní soustavy a vykonávat kontrolu nad výrobním nebo dodavatelským podnikem nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo.

(12) Zřízení provozovatele soustavy nebo provozovatele přepravní soustavy, kteří by byli nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby, by mělo umožnit, aby vertikálně integrované podniky nadále vlastnily majetek tvořící síť, a současně zajistit účinné oddělení zájmů, a to za předpokladu, že by nezávislý provozovatel soustavy nebo nezávislý provozovatel přepravní soustavy plnil všechny funkce provozovatele soustavy a že by byla zavedena podrobná regulace spolu s rozsáhlým mechanismem regulační kontroly.

(13) Pokud je ke dni … (*) datu vstupu této směrnice v platnost podnik vlastnící přepravní soustavu součástí vertikálně integrovaného podniku, měla by být členským státům poskytnuta možnost volby mezi oddělením vlastnictví a zřízením provozovatele soustavy nebo provozovatele přepravní soustavy, kteří jsou nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby.

(14) Aby byly plně zachovány zájmy akcionářů vertikálně integrovaných podniků, měly by mít členské státy možnost volby, zda oddělení vlastnictví provedou přímým odprodejem nebo rozdělením akcií integrovaného podniku na akcie podniku provozujícího síť a na akcie zbývajícího podniku zajišťujícího dodávky a výrobu, pokud budou splněny požadavky vyplývající z oddělení vlastnictví.

(15) Plnou účinnost řešení spočívajících ve zřízení nezávislého provozovatele soustavy nebo nezávislého provozovatele přepravní soustavy je třeba zajistit prostřednictvím zvláštních doplňujících pravidel. Nezávislost provozovatele přepravní soustavy by měla být mimo jiné zajištěna prostřednictvím určitých „čekacích" lhůt, během nichž vertikálně integrovaný podnik nevykonává řízení nebo jinou významnou činnost umožňující přístup k týmž informacím, které lze získat v řídícím postavení.

(16) Členský stát má právo rozhodnout se pro plné oddělení vlastnictví na svém území.Pokud některý členský stát využil toto své právo, podnik nemá právo zvolit si alternativu nezávislého provozovatele soustavy nebo nezávislého provozovatele přepravní soustavy. Podniky zajišťující funkci výroby nebo dodávek dále nemohou přímo ani nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přepravní soustavy z členského státu, který se rozhodl pro plné oddělení vlastnictví, ani ve vztahu k tomuto provozovateli uplatňovat jakékoli právo.

(17) Podle této směrnice budou na vnitřním trhu s energií existovat různé druhy organizace trhu se zemním plynem. Opatření, která mohou členské státy přijmout podle této směrnice za účelem zajištění rovných podmínek, by měla být založena na naléhavých důvodech obecného zájmu. Komise by měla být konzultována ohledně souladu opatření se Smlouvou a právem Společenství.

(18) Při provedení účinného oddělení by měla být dodržena zásada nediskriminace mezi veřejným a soukromým sektorem. Za tím účelem by tatáž osoba neměla mít možnost vykonávat kontrolu, v rozporu s pravidly o oddělení vlastnictví nebo o nezávislém provozovateli soustavy, sama nebo společně s jinými, nad složením, hlasováním či rozhodováním orgánů jak provozovatelů přepravní soustavy či přepravních soustav, tak výrobních nebo dodavatelských podniků nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo. Pokud jde o oddělení vlastnictví a řešení s nezávislým provozovatelem soustavy, za předpokladu, že příslušný členský stát může dodržování tohoto požadavku prokázat, měly by dva samostatné veřejné orgány mít možnost vykonávat kontrolu nad činnostmi v oblasti výroby a dodávek na jedné straně a činnostmi v oblasti přepravy na straně druhé.

(19) Účinné oddělení činností v oblasti sítě od činností v oblasti dodávek a výroby by se mělo vztahovat v rámci celého Společenství na podniky ze Společenství i na podniky ze zemí mimo Společenství. Aby se zajistila nezávislost činností v oblasti sítě a činností v oblasti dodávek a výroby v celém Společenství, měly by regulační orgány mít pravomoc odmítnout certifikaci

([1]) Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1.
(*) Datum vstupu této směrnice v platnost.

provozovatelů přepravní soustavy, kteří nesplňují pravidla pro oddělení. Aby se zajistilo jednotné uplatňování těchto pravidel v celém Společenství, měly by regulační orgány při přijímání rozhodnutí o certifikaci co nejvíce přihlédnout ke stanovisku Komise. S cílem zajistit rovněž dodržování mezinárodních závazků Společenství by Komise měla mít právo vydat stanovisko k certifikaci týkající se vlastníků nebo provozovatelů přenosových soustav kontrolovaných osobou nebo osobami ze třetí země nebo ze třetích zemí.

(20) Zabezpečení dodávek energie je zásadním prvkem veřejné bezpečnosti, a nutně tedy souvisí s účinným fungováním vnitřního trhu se zemním plynem. Zemní plyn může k občanům EU proudit pouze prostřednictvím sítě. Fungující trhy se zemním plynem, a zejména sítě a další majetek související s dodávkami zemního plynu, jsou nezbytné pro veřejnou bezpečnost, konkurenceschopnost hospodářství a pro blahobyt občanů Unie. Osobám ze třetích zemí by proto mělo být dovoleno kontrolovat přepravní soustavu nebo provozovatele přepravní soustavy pouze tehdy, pokud splní požadavky na účinné oddělení, které se uplatňují uvnitř Společenství. Aniž jsou dotčeny mezinárodní závazky Společenství, má Společenství za to, že odvětví přepravní soustavy má pro Společenství velký význam, a že jsou proto nezbytné další záruky ohledně zachování bezpečnosti dodávek energie do Společenství s cílem zamezit jakémukoli ohrožení veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti ve Společenství a ohrožení blahobytu občanů Společenství. Bezpečnost dodávek energie do Společenství zejména vyžaduje, aby byla posouzena nezávislost fungování sítě, míra závislosti Společenství a jednotlivých členských států na dodávkách energie ze třetích zemí a fungování domácího i zahraničního obchodu a investice v oblasti energetiky v konkrétní třetí zemi.

Bezpečnost dodávek by proto měla být posuzována na základě faktických okolností každého případu, jakož i práv a povinností vyplývajících z mezinárodního práva, zejména mezinárodních dohod mezi Společenstvím a dotčenou třetí zemí. Komise je případně vybízena k předkládání doporučení ohledně sjednávání příslušných dohod se třetími zeměmi, které se zabývají bezpečností dodávek energie do Společenství, nebo ohledně zařazení potřebných témat do rámce jiných jednání s těmito třetími zeměmi.

(21) Další opatření by měla být přijata za účelem zabezpečení průhledných a nediskriminačních sazeb za přístup k přepravě. Uvedené sazby by měly být použitelné na všechny uživatele na nediskriminačním základě. Jsou-li skladovací zařízení, skladování v potrubí nebo pomocné služby provozovány na dostatečně konkurenčním trhu, měl by být přístup umožněn na základě průhledných a nediskriminačních tržních mechanismů.

(22) Je nutné zajistit nezávislost provozovatelů skladovacího zařízení s cílem zlepšit přístup třetích osob ke skladovacím zařízením, která jsou z technického a hospodářského hlediska nezbytná k poskytování účinného přístupu k soustavě pro účely dodávek zákazníkům. Je proto třeba, aby byla skladovací zařízení provozována právně samostatnými subjekty, které mají účinné rozhodovací pravomoci, pokud jde o majetek potřebný pro údržbu, provoz a rozvoj skladovacích zařízení. Je rovněž nezbytné zvýšit transparentnost ohledně skladovací kapacity, která je nabízena třetím osobám, a to stanovením povinnosti, aby členské státy vymezily a zveřejnily nediskriminační a jasný rámec, který stanoví vhodný regulační režim pro skladovací zařízení.

Požadavky na důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, jsou zvláště důležité v případě, kdy se jedná o údaje strategické povahy, nebo v případě, kdy existuje pouze jediný uživatel skladovacího zařízení.

(23) Nediskriminační přístup k distribuční síti je určující pro navazující přístup k zákazníkům na maloobchodní úrovni. Rozsah diskriminace, pokud jde o přístup třetích osob a investice, je však na distribuční úrovni méně významný než na úrovni přepravy, kde jsou přetížení a vliv zájmů v oblasti výroby obecně větší než na distribuční úrovni. Kromě toho je právní a funkční oddělení provozovatelů distribuční soustavy podle směrnice 2003/55/ES požadováno až od 1. července 2007 a jeho vliv na vnitřní trh je třeba ještě vyhodnotit. V současnosti platná pravidla pro právní a funkční oddělení mohou vést k účinnému oddělení, pokud budou jasněji definována, řádně prováděna a důkladně sledována. V zájmu vytvoření rovných podmínek na maloobchodní úrovni by proto činnosti provozovatelů distribuční soustavy měly být sledovány, aby tito provozovatelé nemohli využívat své vertikální integrace, pokud jde o jejich konkurenční postavení na trhu, zejména ve vztahu k zákazníkům v domácnostech a k drobným zákazníkům mimo domácnost.

(24) Aby se předešlo nepřiměřenému finančnímu nebo správnímu zatížení malých provozovatelů distribučních soustav, měly by mít členské státy možnost je v případě potřeby osvobodit od zákonných požadavků na oddělení distribučních činností.

(25) Směrnice 2003/55/ES zavedla požadavek, aby členské státy vytvořily regulační orgány se zvláštními pravomocemi. Zkušenosti však ukazují, že účinnosti regulace často brání nedostatečná nezávislost regulačních orgánů na vládě, nedostatečné pravomoci a nedostatečná volnost rozhodování. Z tohoto důvodu Evropská rada na zasedání v Bruselu ve dnech 8. a 9. března 2007 vyzvala Komisi, aby vypracovala legislativní návrhy na další harmonizaci pravomocí a posílení nezávislosti národních energetických regulačních orgánů. Tyto národní regulační orgány by mohly odpovídat za elektroenergetické i plynárenské odvětví.

(26) Energetické regulační orgány by měly být schopny přijímat rozhodnutí o všech relevantních regulačních otázkách, má-li vnitřní trh se zemním plynem řádně fungovat, a musejí být plně nezávislé na jakýchkoli veřejných či soukromých zájmech. To nebrání soudní kontrole ani parlamentnímu dohledu podle ústavního práva členských států. Taktéž schválení rozpočtu regulačního orgánu národním zákonodárcem nepředstavuje překážku rozpočtové autonomii.

(27) Aby se zajistil účinný přístup na trh pro všechny hospodářské subjekty, včetně nových účastníků, jsou nezbytné nediskriminační vyrovnávací mechanismy odrážející náklady. Mělo by se toho dosáhnout prostřednictvím vytvoření průhledného tržního mechanismu pro dodávky a nákup zemního plynu k pokrytí potřeby vyrovnání. Národní regulační orgány by měly aktivně působit k tomu, aby byly vyrovnávací sazby nediskriminační a odrážely náklady. Současně by se měly poskytnout vhodné pobídky, aby se vyrovnávala úroveň dodávaného a odebíraného zemního plynu a aby se předešlo ohrožení celého systému.

(28) Národní regulační orgány by měly mít možnost stanovovat nebo schvalovat sazby nebo metody pro jejich výpočet na základě návrhu provozovatele přepravní soustavy nebo provozovatele či provozovatelů distribučních soustav nebo provozovatele zařízení pro zkapalněný zemní plyn (LNG), nebo na základě návrhu dohodnutého mezi tímto provozovatelem nebo provozovateli a uživateli sítě. Při plnění těchto úkolů by národní regulační orgány měly zabezpečit, aby přepravní a distribuční sazby nebyly diskriminační, odrážely náklady a braly v úvahu dlouhodobé marginální náklady, které byly odstraněny v důsledku řízení poptávky.

(29) Energetické regulační orgány by měly mít pravomoc vydávat závazná rozhodnutí týkající se plynárenských podniků, ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce těm plynárenským podnikům, které nedodrží své povinnosti, nebo navrhovat příslušným soudům, aby takové sankce uložily. Rovněž by těmto energetickým regulačním orgánům měla být svěřena pravomoc rozhodovat, bez ohledu na uplatňování pravidel hospodářské soutěže, o vhodných opatřeních na podporu účinné hospodářské soutěže nutných pro řádné fungování trhu. Jedním z možných opatření na podporu účinné hospodářské soutěže a k zajištění řádného fungování trhu jsou programy uvolňování kapacit zemního plynu. Energetické regulační orgány by rovněž měly mít pravomoci přispívat k zajištění vysokých standardů veřejné služby v souladu s otevřením trhu a ochranou zranitelných zákazníků a zajistit plnou účinnost opatření na ochranu spotřebitele. Těmito ustanoveními by neměly být dotčeny pravomoci Komise týkající se uplatňování pravidel hospodářské soutěže, včetně přezkumu spojení s významem pro celé Společenství, ani pravidla pro vnitřní trh, jako například volný pohyb kapitálu. Nezávislým orgánem, k němuž má strana, které se týká rozhodnutí národního regulačního orgánu, právo se odvolat, by mohl být soud nebo jiný orgán soudního typu zmocněný k provedení soudního přezkumu.

(30) Je třeba výrazně podporovat investice do větších nových infrastruktur a zároveň zajistit řádné fungování vnitřního trhu se zemním plynem. U infrastrukturních projektů, pro něž byly uděleny výjimky, by k posílení jejich pozitivního vlivu na hospodářskou soutěž a bezpečnost dodávek měl být ve fázi plánování projektu otestován zájem trhu a měla by být zavedena pravidla pro řízení přetížení. Pokud se infrastruktura nachází na území více než jednoho členského státu, měla by žádosti o výjimku v krajním případě vyřizovat Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů zřízená nařízením (ES) č. …/2009 [1] (dále jen „agentura“) s cílem lépe zohlednit přeshraniční dopady a usnadnit příslušné správní řízení. Vzhledem k mimořádně rizikovému profilu realizace těchto větších infrastrukturních projektů, pro něž byla udělena výjimka, by rovněž mělo být možné dočasně poskytovat u příslušných projektů dílčí odchylky od pravidel plného oddělení podnikům majícím zájem na dodávce a výrobě. To by se z důvodů bezpečnosti dodávek mělo týkat především nových plynovodů ve Společenství přepravujících zemní plyn ze třetích zemí do Společenství.

(31) Vnitřní trh se zemním plynem se vyznačuje nedostatkem likvidity a transparentnosti, který brání účinnému přidělování zdrojů, zajištění rizik a vstupu nových účastníků na trh. Musí vzrůst důvěra v trh, jeho likvidita a počet účastníků, a proto je třeba zvýšit regulační dohled nad podniky působícími v oblasti dodávek zemního plynu. Tyto požadavky by se neměly dotýkat stávajících právních předpisů Společenství týkajících se finančních trhů a měly by s nimi být v souladu. Energetické regulační orgány a regulační orgány pro finanční trh by měly spolupracovat, aby si vzájemně umožnily orientovat se na příslušných trzích.

(32) Dříve než Komise přijme rámcové pokyny, které podrobněji vymezí požadavky na vedení záznamů, měly by agentura a Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry (dále jen „CESR“) spolupracovat s cílem posoudit obsah těchto rámcových pokynů a poskytnout v této záležitosti Komisi poradenství. Agentura a CESR by měly rovněž spolupracovat s cílem posoudit důkladněji otázku, zda by se na transakce se smlouvami na dodávky zemního plynu a deriváty na zemní plyn měly vztahovat požadavky na transparentnost před uskutečněním obchodu nebo po něm a jaký by případně měl být obsah těchto požadavků, a s cílem poskytnout v této záležitosti poradenství.

(33) V zájmu bezpečnosti dodávek by se měla v jednotlivých členských státech sledovat rovnováha mezi nabídkou a poptávkou, a poté by měla následovat zpráva o situaci na úrovni Společenství beroucí v úvahu propojovací

[1] Úř. věst. L …

kapacitu mezi oblastmi. Toto sledování by se mělo provádět s dostatečným předstihem, aby umožnilo přijmout odpovídající opatření, je-li ohrožena bezpečnost dodávek. K zajištění stabilních dodávek zemního plynu by měly přispět výstavba a údržba nezbytné síťové infrastruktury, včetně propojovací kapacity.

(34) Členské státy by měly zabezpečit, aby při dodržení nezbytných požadavků na kvalitu měly bioplyn, jiné druhy plynu z biomasy a ostatní druhy plynu zaručeny nediskriminační přístup do plynárenské soustavy za podmínky, že tento přístup je trvale slučitelný s příslušnými technickými a bezpečnostními normami. Ty by měly zabezpečit, aby tyto druhy plynu bylo technicky možné bezpečně vtlačovat do plynárenské soustavy a přepravovat je v ní, a měly by také brát v úvahu chemické vlastnosti těchto plynů.

(35) Důležitou součástí dodávek plynu v členských státech budou i nadále dlouhodobé smlouvy a je potřeba je zachovat jako možnost pro plynárenské dodavatelské podniky, pokud nenarušují cíle této směrnice a jsou v souladu se Smlouvou, včetně pravidel hospodářské soutěže. Je proto potřebné brát v úvahu dlouhodobé smlouvy při plánování dodavatelské a přepravní kapacity plynárenských podniků.

(36) Aby se zajistilo udržení vysoké úrovně veřejných služeb ve Společenství, měla by se veškerá opatření přijatá členskými státy za účelem dosažení cílů této směrnice pravidelně oznamovat Komisi. Komise by měla pravidelně zveřejňovat zprávu analyzující opatření přijatá na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení cílů veřejných služeb a porovnávající jejich účinnost s cílem doporučovat opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení vysoké úrovně veřejných služeb.

Členské státy by měly zajistit, aby zákazníci, pokud jsou připojeni k soustavě zemního plynu, byli informováni o svém právu na dodávky zemního plynu ve stanovené kvalitě a v přiměřených cenách. Přijatá opatření k ochraně konečných zákazníků se mohou lišit podle toho, zda jsou zaměřena na zákazníky z domácností či na malé a střední podniky.

(37) Plnění požadavků kladených na veřejné služby je základním požadavkem této směrnice a je důležité, aby tato směrnice, která bere v úvahu cíle ochrany spotřebitelů, bezpečnosti dodávek, ochrany životního prostředí a stejné úrovně hospodářské soutěže ve všech členských státech, stanovila společné minimální normy dodržované všemi členskými státy. Je důležité, aby požadavky na veřejné služby mohly být vykládány na vnitrostátním základě s přihlédnutím k vnitrostátním podmínkám a s výhradou dodržování práva Společenství.

(38) Opatření prováděná členskými státy za účelem dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti mohou zahrnovat zejména poskytnutí přiměřených hospodářských pobídek s využitím, tam kde je to vhodné, všech stávajících nástrojů členských států i Společenství. Tyto nástroje mohou zahrnovat odpovědnostní mechanismy zaručující nezbytné investice.

(39) Pokud předpisy přijaté členskými státy k plnění povinností veřejné služby představují státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy, jsou podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy povinny informovat o podporách Komisi.

(40) Požadavky na veřejnou službu a společné minimální standardy, které z nich vyplývají, je třeba dále posílit, aby se zajistilo, že hospodářská soutěž bude přinášet prospěch všem spotřebitelům. Klíčovým aspektem při poskytování dodávek zákazníkům je přístup k údajům o spotřebě, přičemž spotřebitelé musejí mít přístup ke svým údajům, aby si mohli vyžádat od konkurence předložení nabídky na základě těchto údajů. Spotřebitelé by rovněž měli mít právo být řádně informováni o své spotřebě energie. Pravidelně poskytované informace o nákladech na energii budou vytvářet pobídky k energetickým úsporám, protože umožní zákazníkům přímou zpětnou vazbu ohledně účinků investic do energetické účinnosti a vlivu změny chování.

(41) V zájmu zvýšení bezpečnosti dodávek a v duchu solidarity mezi členskými státy, zejména v případě krize dodávek energie, je nezbytné stanovit rámec spolupráce založené na regionální solidaritě. U této spolupráce založené na solidaritě lze na základě rozhodnutí členských států spoléhat v prvé řadě na tržní mechanismy.

(42) S ohledem na vytvoření vnitřního trhu se zemním plynem by členské státy měly podporovat integraci svých vnitrostátních trhů a spolupráci provozovatelů soustav na úrovni Společenství a na regionální úrovni.

(43) Regulační orgány by měly o trhu poskytovat informace rovněž proto, aby Komise mohla vykonávat svou úlohu, jež spočívá v monitorování a sledování vnitřního trhu se zemním plynem a jeho krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého vývoje, včetně aspektů, jako například nabídka a poptávka, přepravní a distribuční infrastruktury, přeshraniční obchod, investice, velkoobchodní a spotřebitelské ceny, likvidita trhu, zlepšení životního prostředí a účinnosti.

(44) Jelikož cíle této směrnice, totiž vytvoření plně funkčního vnitřního trhu se zemním plynem, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

(45) Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. …/2009 ze dne … o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám ([1]) může Komise přijímat rámcové pokyny k dosažení nezbytného stupně harmonizace. Tyto rámcové pokyny, které jsou tedy závaznými prováděcími opatřeními, jsou rovněž s ohledem na některá ustanovení této směrnice užitečným nástrojem, který lze v případě potřeby rychle upravit.

(46) Opatření nezbytná k provedení této směrnice by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi ([2]).

(47) Zejména je třeba zmocnit Komisi k přijetí rámcových pokynů pro zajištění minimálního stupně harmonizace, jenž je nezbytný pro dosažení cíle této směrnice. Jelikož jsou tato opatření obecné povahy a jejich účelem je změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním o nové jiné než podstatné prvky, musejí být přijata regulativním postupem s kontrolou stanoveným v článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES.

(48) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů ([3]) jsou členské státy vybízeny k tomu, aby jak pro sebe, tak i v zájmu Společenství sestavily vlastní tabulky, z nichž bude co nejvíce patrné srovnání mezi touto směrnicí a prováděcími opatřeními, a aby tyto tabulky zveřejnily.

(49) Vzhledem k rozsahu změn, které se provádějí ve směrnici 2003/55/ES, je z důvodu jasnosti a přehlednosti žádoucí, aby byla dotyčná ustanovení přepracována v jedné nové směrnici.

(50) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

Předmět, oblast působnosti a definice

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví společná pravidla pro přepravu, distribuci, dodávku a skladování zemního plynu. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování odvětví zemního plynu, přístupu na trh, kritérií a postupů pro udělování povolení pro přepravu, distribuci, dodávky a skladování zemního plynu, jakož i pravidla pro provozování soustav.

2. Pravidla, která tato směrnice stanoví pro zemní plyn, včetně zkapalněného zemního plynu (LNG), se použijí rovněž na bioplyn a jiné druhy plynu z biomasy nebo další druhy plynu, pokud je technicky možné bezpečně tyto druhy plynu vtlačovat a přepravovat v soustavě zemního plynu.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1) „plynárenským podnikem“ fyzická nebo právnická osoba, která vykonává alespoň jednu z těchto funkcí: výroba, přeprava, distribuce, dodávky, nákup nebo skladování zemního plynu, včetně LNG, a která zajišťuje obchodní, technické nebo údržbářské úkoly související s těmito funkcemi, s výjimkou konečných spotřebitelů;

2) „těžební plynovodní sítí“ potrubí nebo potrubní síť provozovaná nebo zkonstruovaná jako součást projektu na výrobu ropy nebo plynu nebo používaná k přepravě zemního plynu z jednoho nebo více výrobních míst tohoto typu do zpracovatelského závodu nebo terminálu anebo konečného přístavního terminálu;

3) „přepravou“ přeprava zemního plynu vysokotlakou potrubní sítí jinou než těžební plynovodní sítí s cílem jeho dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných;

4) „provozovatelem přepravní soustavy“ fyzická nebo právnická osoba, která provádí přepravu a odpovídá za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj přepravní soustavy v dané oblasti a případně za její propojení s jinými soustavami a za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přepravě plynu;

5) „distribucí“ přeprava zemního plynu místními nebo oblastními potrubními sítěmi s cílem jeho dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných;

6) „provozovatelem distribuční soustavy“ fyzická nebo právnická osoba, která provádí distribuci a odpovídá za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj distribuční soustavy v dané oblasti, a případně za její propojení s jinými soustavami a za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci plynu;

7) „dodávkami“ prodej, včetně dalšího prodeje, zemního plynu, včetně LNG, zákazníkům;

8) „dodavatelským podnikem“ fyzická nebo právnická osoba, která provádí dodávky;

9) „skladovacím zařízením“ zařízení používané pro skladování zemního plynu, které patří plynárenskému podniku nebo jím je provozováno, včetně zařízení LNG používaného pro skladování, avšak s výjimkou části používané pro výrobní činnosti a s výjimkou zařízení vyhrazeného výhradně pro provozovatele přepravní soustavy při plnění jejich úkolů;

([1]) Úř. věst. L …
([2]) Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.
([3]) Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

10) „provozovatelem skladovacího zařízení“ fyzická nebo právnická osoba, která provádí skladování a odpovídá za provoz skladovacího zařízení;

11) „zařízením LNG“ terminál, který se používá pro zkapalnění zemního plynu nebo dovoz, vyložení a znovuzplynování LNG a které zahrnuje pomocné služby a prozatímní skladování nezbytné k znovuzplynování a k následnému dodání do přepravní soustavy, avšak nezahrnuje žádnou část terminálů LNG používanou ke skladování;

12) „provozovatelem zařízení LNG“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provádí zkapalnění zemního plynu, nebo dovoz, vykládání a znovuzplynování LNG a odpovídá za provoz zařízení LNG;

13) „soustavou“ jakákoli přepravní nebo distribuční síť, zařízení LNG nebo skladovací zařízení, která patří plynárenskému podniku nebo je plynárenským podnikem provozována, včetně skladování v potrubí, a její zařízení poskytující pomocné služby, jakož i zařízení podniků ve skupině nezbytné pro zajištění přístupu k přepravě, distribuci a LNG;

14) „pomocnými službami“ všechny služby potřebné k přístupu k přepravní nebo distribuční síti nebo zařízení LNG, skladovacímu zařízení nebo k jejich provozování, včetně zařízení pro vyrovnávání zatížení soustavy a smíchávání plynu, s výjimkou zařízení vyhrazených výhradně pro provozovatele přepravní soustavy při plnění jejich úkolů;

15) „skladováním v potrubí“ skladování plynu stlačením v plynárenských přepravních a distribučních soustavách, s výjimkou zařízení vyhrazených výhradně pro provozovatele přepravní soustavy při plnění jejich úkolů;

16) „propojenou soustavou“ několik soustav, které jsou navzájem propojeny;

17) „propojovacím vedením“ dálkové přepravní vedení, které překračuje nebo přesahuje hranice mezi členskými státy výhradně za účelem propojení vnitrostátních přepravních soustav daných členských států;

18) „přímým vedením“ potrubí pro přepravu zemního plynu doplňující propojenou soustavu;

19) „integrovaným plynárenským podnikem“ vertikálně nebo horizontálně integrovaný podnik;

20) „vertikálně integrovaným podnikem“ plynárenský podnik nebo skupina plynárenských podniků, v nichž je tatáž osoba oprávněna nebo jsou tytéž osoby oprávněny, a to přímo nebo nepřímo, vykonávat kontrolu, a v nichž podnik nebo skupina podniků vykonává alespoň jednu z funkcí přepravy, distribuce, LNG nebo skladování a alespoň jednu z funkcí výroby nebo dodávek zemního plynu;

21) „horizontálně integrovaným podnikem“ podnik vykonávající alespoň jednu z funkcí výroby, přepravy, distribuce, dodávek nebo skladování zemního plynu a další funkci, která nesouvisí se zemním plynem;

22) „podnikem ve skupině“ podnik ve skupině ve smyslu článku 41 sedmé směrnice Rady 83/349/EHS ze dne 13. června 1983, založené na čl. 44 odst. 2 písm. g) (*) Smlouvy, o konsolidovaných účetních závěrkách ([1]), nebo přidružený podnik ve smyslu čl. 33 odst. 1 uvedené směrnice nebo podnik patřící stejným akcionářům;

23) „uživatelem soustavy“ fyzická nebo právnická osoba dodávající do soustavy nebo odebírající ze soustavy;

24) „zákazníky“ velkoodběratelé a koneční spotřebitelé zemního plynu a plynárenské podniky, které nakupují zemní plyn;

25) „zákazníky v domácnostech“ zákazníci nakupující zemní plyn pro vlastní potřebu v domácnosti;

26) „zákazníky mimo domácnosti“ zákazníci nakupující zemní plyn, který není určen pro vlastní potřebu v domácnosti;

27) „konečným spotřebitelem“ zákazník nakupující zemní plyn pro vlastní potřebu;

28) „oprávněnými zákazníky“ zákazníci, kteří mohou volně nakupovat zemní plyn od dodavatele, jehož si zvolí, ve smyslu článku 36;

29) „velkoodběratelem“ fyzická nebo právnická osoba, jiná než provozovatel přepravní nebo distribuční soustavy, která nakupuje zemní plyn pro účely jeho dalšího prodeje v rámci nebo mimo rámec soustavy, na jejímž území je usazena;

30) „dlouhodobým plánováním“ plánování zásobovací a přepravní kapacity plynárenských podniků na dlouhodobém základě s cílem pokrýt poptávku po zemním plynu v soustavě, zajistit různorodost zdrojů a zabezpečit dodávky zákazníkům;

31) „vznikajícím trhem“ členský stát, ve kterém první obchodní dodávky na základě jeho první dlouhodobé smlouvy na dodávky zemního plynu byly provedeny nejdříve před deseti lety;

32) „bezpečností“ bezpečnost dodávek zemního plynu a technická bezpečnost;

33) „novou infrastrukturou“ infrastruktura, která není dokončena ke dni vstupu této směrnice v platnost;

34) „smlouvou na dodávky zemního plynu“ smlouva o dodávkách zemního plynu, která však nezahrnuje derivát na zemní plyn;

35) „derivátem na zemní plyn“ finanční nástroj uvedený v bodech 5, 6 nebo 7 oddílu C přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů ([2]), pokud se daný nástroj týká zemního plynu;

36) „kontrolou“ jakákoli práva, smlouvy nebo jiné prostředky, které jednotlivě nebo společně a s ohledem na dané skutečnosti nebo právní předpisy poskytují možnost uplatnění rozhodujícího vlivu v určitém podniku, zejména na základě:

    a) vlastnických práv nebo práv užívání všech aktiv podniku nebo jejich části;

(*) Název směrnice 83/349/EHS byl upraven, aby se zohlednilo přečíslování článků Smlouvy o založení Evropského společenství v souladu s článkem 12 Amsterodamské smlouvy; původní odkaz byl na čl. 54 odst. 3 písm. g).

([1]) Úř. věst. L 193, 18.7.1983, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/65/ES (Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 28).

([2]) Úř. věst. L 145, 30.4.2004, s. 1.

b) práv nebo smluv, které poskytují rozhodující vliv na složení, hlasování nebo rozhodování orgánů podniku.

KAPITOLA II

Obecná pravidla organizace odvětví

Článek 3

Povinnosti veřejné služby a ochrana spotřebitele

1. Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity a aniž je dotčen odstavec 2, aby byly plynárenské podniky provozovány v souladu se zásadami této směrnice s cílem dosáhnout konkurenčního a bezpečného trhu se zemním plynem udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.

2. S ohledem na příslušná ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v odvětví zemního plynu povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně bezpečnosti dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti a ochrany klimatu. Tyto povinnosti jsou jasně vymezené, transparentní, nediskriminační a ověřitelné a zaručují plynárenským podnikům Společenství rovnost přístupu ke spotřebitelům v jednotlivých členských státech. Ve vztahu k bezpečnosti dodávek, energetické účinnosti a řízení poptávky a v zájmu plnění cílů v oblasti životního prostředí uvedených v tomto odstavci mohou členské státy zavést dlouhodobé plánování, přičemž berou v úvahu možnost, že o přístup k soustavě by mohly mít zájem třetí osoby.

3. Členské státy přijmou vhodná opatření na ochranu konečných spotřebitelů a na zabezpečení vysoké úrovně ochrany spotřebitelů, a zejména zajistí, aby existovaly dostatečné záruky na ochranu ohrožených spotřebitelů, včetně vhodných opatření, jež jim umožní zabránit odpojení. V této souvislosti mohou členské státy přijmout vhodná opatření na ochranu spotřebitelů z odlehlých oblastí připojených k plynárenské soustavě. Členské státy mohou určit dodavatele poslední instance pro zákazníky připojené k plynárenské soustavě. Členské státy zabezpečí vysokou úroveň ochrany spotřebitele, zejména pokud jde o transparentnost týkající se smluvních podmínek, obecných informací a mechanismů řešení sporů. Členské státy zajistí, aby byl oprávněný zákazník skutečně schopen přejít k novému dodavateli. Tato opatření zahrnují opatření uvedená v příloze I, alespoň pokud jde o zákazníky v domácnostech.

4. Členské státy přijmou vhodná opatření na dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti, ochrany životního prostředí, která mohou zahrnovat prostředky pro boj proti změně klimatu, a bezpečnosti dodávek. K těmto opatřením může patřit zejména poskytování přiměřených hospodářských pobídek s využitím, tam kde je to vhodné, všech stávajících vnitrostátních nástrojů a nástrojů Společenství, za účelem údržby a výstavby nezbytné síťové infrastruktury, včetně propojovací kapacity.

5. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat článek 4 na oblast distribuce, pokud by jeho použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených plynárenským podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud by rozvoj obchodu nebyl ovlivněn do té míry, že by to bylo v rozporu se zájmy Společenství. Zájmy Společenství mimo jiné zahrnují hospodářskou soutěž s ohledem na oprávněné zákazníky v souladu s touto směrnicí a s článkem 86 Smlouvy.

6. Členské státy při provádění této směrnice informují Komisi o všech opatřeních přijatých pro plnění povinností veřejné služby, včetně ochrany spotřebitele a životního prostředí, a o jejich možném vlivu na vnitrostátní nebo mezinárodní hospodářskou soutěž, a to bez ohledu na to, zda tato opatření vyžadují výjimku z ustanovení této směrnice či nikoliv. Členské státy pak Komisi každé dva roky oznámí všechny změny těchto opatření, a to bez ohledu na to, zda vyžadují výjimku z této směrnice či nikoliv.

Článek 4

Povolovací řízení

1. Je-li pro výstavbu nebo provozování plynárenského zařízení nutné povolení (tj. licence, povolení, koncese, souhlas nebo schválení), udělí členské státy nebo jimi určené příslušné orgány povolení pro výstavbu nebo provozování takových zařízení, potrubí a souvisejícího vybavení na svém území v souladu s odstavci 2 až 4. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány mohou rovněž udělovat na stejném základě povolení pro dodávky zemního plynu a povolení pro velkoodběratele.

2. Pokud mají členské státy systém udělování povolení, stanoví cíl a nediskriminační kritéria, které má splnit podnik žádající o povolení pro výstavbu nebo provozování plynárenských zařízení nebo podnik žádající o povolení dodávat zemní plyn. Nediskriminační kritéria a postupy pro udělování povolení jsou zveřejňovány.

3. Členské státy zabezpečí, aby důvody pro odmítnutí udělení povolení byly objektivní a nediskriminační a aby byly sděleny žadateli. Důvody odmítnutí jsou pro informaci zasílány Komisi. Členské státy zavedou postup, který umožní žadateli podat proti takovým odmítnutím opravný prostředek.

4. Při rozvoji nově zásobovaných oblastí a v zájmu efektivního provozu obecně a aniž je dotčen článek 37, mohou členské státy odepřít udělení dalšího oprávnění k výstavbě nebo provozování distribučních potrubních soustav v určité oblasti, pokud jsou v této oblasti tyto potrubní soustavy vybudovány nebo navrženy k vybudování a pokud stávající nebo navrhovaná kapacita není využita.

Článek 5

Sledování bezpečnosti dodávek

Členské státy zabezpečí sledování záležitostí souvisejících s bezpečností dodávek. Pokud to považují za vhodné, mohou tímto úkolem pověřit regulační orgány uvedené v čl. 44 odst. 1. Toto sledování zahrnuje zejména rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na vnitrostátním trhu, úroveň očekávané budoucí poptávky a dodávek, které jsou k dispozici, předpokládané dodatečné kapacity, které se plánují nebo jsou ve výstavbě, kvalitu a úroveň údržby sítí, jakož i opatření na pokrytí poptávky v době špičky a na řešení výpadků jednoho nebo více dodavatelů. Příslušné orgány zveřejní každý rok nejpozději do 31. července zprávu podávající přehled zjištění vyplývajících ze sledování těchto záležitostí a všechna přijatá nebo plánovaná opatření pro jejich řešení atuto zprávu neprodleně předloží Komisi.

Článek 6

Regionální solidarita

1. K zajištění bezpečných dodávek zemního plynu na vnitřní trh členské státy spolupracují, aby podpořily regionální a dvoustrannou solidaritu.

2. Tato spolupráce se vztahuje na situace, které v krátkodobém horizontu vedou nebo mohou vést k vážnému narušení dodávek do členského státu. Tato spolupráce zahrnuje:

a) koordinaci vnitrostátních nouzových opatření uvedených v článku 8 směrnice Rady 2004/67/ES ze dne 26. dubna 2004 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu ([1]);

b) stanovení a v případě potřeby rozvoj a modernizaci propojení elektroenergetických a plynárenských sítí; a

c) podmínky a praktické postupy vzájemné pomoci.

3. Komise je o této spolupráci průběžně informována.

4. Komise může pro regionální spolupráci založenou na solidaritě přijmout rámcové pokyny. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

Článek 7

Podpora regionální spolupráce

1. Členské státy vzájemně spolupracují za účelem integrace svých vnitrostátních trhů přinejmenším na regionální úrovni. Členské státy podporují zejména spolupráci provozovatelů přepravních soustav na regionální úrovni a zasazují se o soulad právního a regulačního rámce. Zeměpisné oblasti, na něž se tato regionální spolupráce vztahuje, zahrnují spolupráci v zeměpisných oblastech vymezených v souladu s čl. 12 odst. 3 nařízení (ES) č. …/2009. Tato spolupráce může zahrnovat jiné zeměpisné oblasti.

([1]) Úř. věst. L 127, 29.4.2004, s. 92.

2. Členské státy zajistí prováděním této směrnice, že provozovatelé přepravní soustavy budou mít dva nebo více integrovaných systémů na regionální úrovni zahrnujících několik členských států za účelem přidělování kapacit a kontroly bezpečnosti sítě.

3. Pokud se společného podniku zřízeného za účelem uskutečňování spolupráce účastní vertikálně integrovaní provozovatelé přepravní soustavy, společný podnik vypracuje a provede program shody, který stanoví opatření přijatá s cílem zajistit, aby bylo vyloučeno diskriminační chování a chování v rozporu se zásadami hospodářské soutěže. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců pro splnění cíle vyloučení diskriminačního a protisoutěžního jednání. Program shody podléhá schválení agenturou. Soulad s programem nezávisle sledují kontroloři shody vertikálně integrovaných provozovatelů přepravní soustavy.

Článek 8

Technické předpisy

Členské státy zajistí, aby byla definována technická bezpečnostní kritéria a aby byly vypracovány a zveřejněny technické předpisy stanovící minimální technické konstrukční a provozní požadavky na připojení k soustavě zařízení LNG, skladovacích zařízení, ostatních přepravních nebo distribučních soustav a přímých vedení. Tyto technické předpisy zabezpečí interoperabilitu soustav, přičemž jsou objektivní a nediskriminační. Tyto předpisy jsou sdělovány Komisi postupem podle článku 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti ([2]).

KAPITOLA III

Přeprava, skladování a LNG

Článek 9

Oddělení přepravních soustav a provozovatelů přepravní soustavy

1. Členské státy zajistí, aby ode dne … (*):

a) každý podnik, který vlastní přepravní soustavu, působil jako provozovatel přepravní soustavy;

b) tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny:

   i) přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek ani přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přepravní soustavy nebo nad přepravní soustavou nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo, nebo

([2]) Úř. věst. L 204, 21.7.1998, s. 37.

(*) Datum provedení ve vnitrostátním právu plus jeden rok, tj. 30 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost.

ii) přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přepravní soustavy nebo nad přepravní soustavou ani přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo;

c) tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny jmenovat členy dozorčí rady provozovatele přepravní soustavy nebo přepravní soustavy, jejich správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují, ani přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo; a

d) tatáž osoba nebyla oprávněna být členem dozorčí rady, správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují, a to jak podniku vykonávajícího funkci výroby či dodávek, tak provozovatele přepravní soustavy či přepravní soustavy.

2. Práva podle odst. 1 písm. b) a c) zahrnují zejména:

a) pravomoc vykonávat hlasovací práva, nebo

b) pravomoc jmenovat členy dozorčí rady, správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují.

3. Pro účely odst. 1 písm. b) pojem „podnik vykonávající funkci výroby či dodávek“ zahrnuje „podnik vykonávající funkci výroby a dodávek“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/…/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou ([1]) a pojmy „provozovatel přepravní soustavy“ a „přepravní soustava“ zahrnují pojmy „provozovatel přenosové soustavy“ a „přenosová soustava“ ve smyslu směrnice 2009/…/ES.

4. Členské státy mohou povolit odchylky od odst. 1 písm. b) a c) do dne … (*) za podmínky, že provozovatelé přepravní soustavy nejsou součástí vertikálně integrovaného podniku.

5. Povinnost stanovená v odst. 1 písm. a) tohoto článku se považuje za splněnou, pokud dva nebo více podniků vlastnících přepravní soustavy vytvořilo společný podnik, který působí jako provozovatel přepravní soustavy ve dvou nebo více členských státech pro dotčené přepravní soustavy. Součástí společného podniku nesmí být žádný jiný podnik, pokud nebyl schválen podle článku 15 jako nezávislý provozovatel soustavy nebo jako nezávislý provozovatel přepravní soustavy pro účely kapitoly IV.

6. Pro účely provádění tohoto článku se za tutéž osobu nebo tytéž osoby nepovažují dva samostatné veřejnoprávní subjekty vykonávající na jedné straně kontrolu nad provozovatelem přepravní soustavy nebo nad přepravní soustavou a na straně druhé nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek, pokud je osobou uvedenou v odst. 1 písm. b), c) a d) členský stát nebo jiný veřejnoprávní subjekt.

7. Členské státy zajistí, aby informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, uvedené v čl. 16 odst. 1 a uchovávané provozovatelem přepravní soustavy, který byl součástí vertikálně integrovaného podniku, nebyly přeneseny a pracovníci tohoto provozovatele přepravní soustavy nebyli převedeni do podniků vykonávajících funkci výroby a dodávek.

8. Pokud ke dni … (**) příslušná přepravní soustava patří vertikálně integrovanému podniku, mohou se členské státy rozhodnout odstavec 1 nepoužít.

V takovém případě tyto členské státy buď:

a) určí nezávislého provozovatele soustavy v souladu s článkem 14, nebo

b) splní ustanovení kapitoly IV.

9. Pokud ke … (**) příslušná přepravní soustava patří vertikálně integrovanému podniku a jsou zavedena opatření, která zaručují účinnější nezávislost provozovatele přepravní soustavy než ustanovení kapitoly IV, mohou se členské státy rozhodnout odstavec 1 nepoužít.

10. Před schválením a určením podniku jako provozovatele přepravní soustavy podle odstavce 9 tohoto článku je tento podnik certifikován postupy podle čl. 10 odst. 4, 5 a 6 a článku 3 nařízení č. …/2009, kterými Komise ověří, že zavedená opatření jasně zaručují účinnější nezávislost provozovatele přepravní soustavy než ustanovení kapitoly IV.

11. Vertikálně integrovaným podnikům, které vlastní přepravní soustavu, nesmí být v žádném případě bráněno podniknout kroky k dosažení souladu s odstavcem 1.

12. Podniky vykonávající některou z funkcí výroby nebo dodávek nesmějí být v žádném případě schopny přímo nebo nepřímo převzít kontrolu nad oddělenými provozovateli přepravní soustavy v členských státech, které uplatňují odstavec 1, nebo ve vztahu k těmto provozovatelům uplatňovat jakékoli právo.

Článek 10

Určení a certifikace provozovatelů přepravní soustavy

1. Před schválením a určením podniku jako provozovatele přepravní soustavy je tento podnik certifikován postupy podle odstavců 4, 5 a 6 tohoto článku a článku 3 nařízení (ES) č. …/2009.

2. Členské státy schválí a určí jako provozovatele přepravní soustavy podniky, které vlastní přepravní soustavu a které byly podle níže uvedeného certifikačního postupu certifikovány národním regulačním orgánem jako podniky splňující požadavky článku 9. Určení provozovatelů přepravní soustavy se oznámí Komisi a zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

([1]) Úř. věst. L …

(*) Datum provedení ve vnitrostátním právu plus dva roky, tj. 42 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost.

(**) Datum vstupu této směrnice v platnost.

3. Provozovatelé přepravní soustavy oznámí regulačnímu orgánu každou plánovanou transakci, která by si mohla vyžádat nové posouzení jejich souladu s požadavky článku 9.

4. Regulační orgány sledují, zda provozovatelé přepravní soustavy trvale splňují požadavky článku 9. K zajištění souladu s těmito požadavky zahájí certifikační postup:

a) na základě oznámení podaného provozovatelem přepravní soustavy podle odstavce 3;

b) z vlastního podnětu, pokud je jim známo, že plánovaná změna práv nebo vlivu ve vztahu k vlastníkům přepravní soustavy nebo provozovatelům přepravní soustavy může vést k porušení článku 9, nebo pokud mají důvod se domnívat, že k tomuto porušení mohlo dojít; nebo

c) na odůvodněnou žádost Komise.

5. Regulační orgány přijmou rozhodnutí o certifikaci provozovatele přepravní soustavy do čtyř měsíců ode dne oznámení podaného provozovatelem přepravní soustavy nebo ode dne žádosti Komise. Po uplynutí této lhůty se má za to, že certifikace byla udělena. Výslovné nebo implicitní rozhodnutí regulačního orgánu může nabýt účinnosti až po dokončení postupu stanoveného v odstavci 6.

6. Výslovné nebo implicitní rozhodnutí o certifikaci provozovatele přepravní soustavy oznámí regulační orgán neprodleně Komisi spolu s veškerými významnými informacemi, které se rozhodnutí týkají. Komise rozhoduje postupem podle článku 3 nařízení (ES) č. …/2009.

7. Regulační orgány a Komise mohou vyžadovat od provozovatelů přepravní soustavy a podniků vykonávajících funkci výroby či dodávek jakékoli informace významné pro plnění úkolů podle tohoto článku.

8. Regulační orgány a Komise zachovávají důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

Článek 11

Certifikace ve vztahu ke třetím zemím

1. Žádá-li o certifikaci vlastník přepravní soustavy nebo provozovatel přepravní soustavy kontrolovaný osobou nebo osobami ze třetí země nebo třetích zemí, uvědomí o tom regulační orgán Komisi.

Regulační orgán rovněž Komisi neprodleně uvědomí o veškerých okolnostech, které by vedly k tomu, že osoba nebo osoby ze třetí země nebo třetích zemí získají nad přepravní soustavou nebo provozovatelem přepravní soustavy kontrolu.

2. Provozovatelé přepravní soustavy uvědomí regulační orgán o veškerých okolnostech, které by vedly k tomu, že osoba nebo osoby ze třetí země nebo třetích zemí získají nad přepravní soustavou nebo provozovatelem přepravní soustavy kontrolu.

3. Regulační orgán přijme návrh rozhodnutí o certifikaci provozovatele přepravní soustavy nejpozději čtyři měsíce ode dne, kdy obdržel od provozovatele přepravní soustavy příslušné informace. Regulační orgán odmítne certifikaci, pokud nebylo prokázáno:

a) že dotčený subjekt splňuje požadavky podle článku 9; a

b) u regulačního orgánu nebo jiného příslušného orgánu určeného členským státem, že udělení certifikace neohrozí bezpečnost dodávek energie v členském státě a Společenství. Při posuzování této otázky regulační orgán nebo jiný určený příslušný orgán zohlední:

   i) práva a závazky Společenství ve vztahu k těmto třetím zemím, které vyplývají z mezinárodního práva, včetně dohody uzavřené s jednou nebo několika třetími zeměmi, jíž je Společenství smluvní stranou a jež se zabývá otázkami bezpečnosti dodávek energie;

   ii) práva a závazky členského státu ve vztahu k těmto třetím zemím, které vyplývají z dohod uzavřených s těmito třetími zeměmi, pokud jsou tyto dohody v souladu s právem Společenství; a

   iii) jiné konkrétní skutečnosti a okolnosti daného případu a dotčené třetí země.

4. Regulační orgán o rozhodnutí, jakož i o všech příslušných informacích s ním souvisejících, neprodleně uvědomí Komisi.

5. Členské státy zajistí, že dříve než regulační orgán přijme rozhodnutí o certifikaci, regulační orgán nebo určený příslušný orgán uvedený v odst. 3 písm. b) požádá o stanovisko Komise ohledně toho, zda:

a) dotčený subjekt splňuje požadavky podle článku 9 odst.; a

b) udělení certifikace neohrozí bezpečnost dodávek energie do Společenství.

6. Komise posoudí žádost podle odstavce 5 co nejdříve po obdržení. Do dvou měsíců po obdržení žádosti Komise poskytne stanovisko národnímu regulačnímu orgánu nebo, byla-li žádost předložena určeným příslušným orgánem, tomuto orgánu.

Při vypracovávání stanoviska může Komise požádat o vyjádření agenturu, dotčené členské státy nebo zainteresované strany. V takovém případě se dvouměsíční lhůta prodlouží na žádost Komise o další dva měsíce.

Pokud Komise ve lhůtách uvedených v prvním a druhém pododstavci stanovisko nevydá, má se za to, že nemá vůči rozhodnutí regulačního orgánu žádné námitky.

7. Při posuzování toho, zda kontrola ze strany osoby nebo osob ze třetí země nebo třetích zemí ohrozí bezpečnost dodávek energie do Společenství, Komise zohlední:

a) konkrétní skutečnosti daného případu a dotčené třetí země nebo třetích zemí; a

b) práva a závazky Společenství ve vztahu k této třetí zemi nebo třetím zemím, které vyplývají z mezinárodního práva, včetně dohody uzavřené s jednou nebo několika třetími zeměmi, jíž je Společenství smluvní stranou a jež se zabývá otázkami bezpečnosti dodávek.

8. Národní regulační orgán přijme do dvou měsíců od uplynutí lhůty uvedené v odstavci 6 konečné rozhodnutí o certifikaci. Při přijímání konečného rozhodnutí národní regulační orgán co nejvíce zohlední stanovisko Komise. Členské státy mají v každém případě právo odmítnout certifikaci, pokud udělení certifikaci ohrozí bezpečnost dodávek energie členského státu. Pokud členské státy určily, že posouzení provede jiný příslušný orgán podle odst. 3 písm. b), mohou požadovat, aby národní regulační orgán přijal konečné rozhodnutí v souladu s posouzením provedeným tímto příslušným orgánem. Konečné rozhodnutí národního regulačního orgánu a stanovisko Komise se zveřejní společně.

9. Tímto článkem není nijak dotčeno právo členských států vykonávat v souladu s právem Společenství vnitrostátní právní kontrolu za účelem ochrany legitimních zájmů týkajících se veřejné bezpečnosti.

10. Komise může přijmout rámcové pokyny, které podrobně stanoví postup pro uplatňování tohoto článku. Tato opatření, jež má za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

11. Tento článek se kromě odst. 3 písm. a) uplatňuje rovněž u členských států, které jsou předmětem výjimky podle článku 48.

Článek 12

Určení provozovatelů skladovacího zařízení a zařízení LNG

Členské státy určí nebo požádají plynárenské podniky, které vlastní skladovací zařízení nebo zařízení LNG, aby na dobu, která má být stanovena členskými státy, a s přihlédnutím k účinnosti a hospodářské rovnováze určily jednoho nebo více provozovatelů skladovacích zařízení a zařízení LNG.

Článek 13

Úkoly provozovatelů přepravních soustav, skladovacích zařízení nebo zařízení LNG

1. Každý provozovatel přepravní soustavy, skladovacího zařízení nebo zařízení LNG:

a) provozuje, udržuje a rozvíjí za přijatelných hospodářských podmínek bezpečné, spolehlivé a účinné přepravní soustavy, skladovací zařízení nebo zařízení LNG, s řádným ohledem na životní prostředí;

b) zajišťuje nediskriminaci mezi uživateli soustavy nebo kategoriemi uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině;

c) poskytuje všem jiným provozovatelům přepravní soustavy, skladovacího zařízení, zařízení LNG nebo distribuční soustavy dostatečné informace s cílem zajistit, aby přeprava a skladování zemního plynu probíhaly způsobem, který je slučitelný s bezpečným a účinným provozem propojené soustavy; a

d) poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě.

2. Pravidla přijatá provozovateli přepravní soustavy pro vyrovnávání přepravní soustavy pro zemní plyn jsou objektivní, transparentní a nediskriminační, včetně pravidel pro poplatky za energetickou nerovnováhu účtované uživatelům soustavy, kteří využívají jejich sítě. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli přepravní soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví podle metodiky, která je v souladu s čl. 40 odst. 6, a nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

3. Členské státy mohou požadovat, aby provozovatelé přepravní soustavy dodržovali minimální požadavky na údržbu a rozvoj přepravní soustavy, včetně propojovací kapacity.

4. Provozovatelé přepravní soustavy získávají energii, kterou používají k vykonávání svých funkcí, v souladu s transparentními, nediskriminačními a tržními postupy.

Článek 14

Nezávislí provozovatelé soustavy

1. Pokud ke dni … (*) patří příslušná přepravní soustava vertikálně integrovanému podniku, mohou se členské státy rozhodnout nepoužít čl. 9 odst. 1 a určit na návrh vlastníka přepravní soustavy nezávislého provozovatele soustavy. Toto určení podléhá schválení Komisí.

2. Členský stát může nezávislého provozovatele soustavy schválit a určit, pouze tehdy pokud:

a) ucházející se provozovatel prokázal, že splňuje požadavky čl. 9 odst. 1 písm. b), c) a d);

b) ucházející se provozovatel prokázal, že má pro provádění úkolů podle článku 13 k dispozici potřebné finanční, technické, fyzické a lidské zdroje;

c) ucházející se provozovatel se zavázal dodržovat desetiletý plán rozvoje sítě monitorovaný regulačním orgánem;

(*) Datum vstupu této směrnice v platnost.

d) vlastník přepravní soustavy prokázal schopnost dostát svým povinnostem podle odstavce 5. Za tím účelem poskytne všechny návrhy smluvních ujednání s ucházejícím se podnikem i s jakýmkoli dalším relevantním subjektem;

e) ucházející se provozovatel prokázal schopnost dostát svým povinnostem podle nařízení (ES) č. …/2009, včetně spolupráce provozovatelů přepravní soustavy na evropské i regionální úrovni.

3. Členské státy schválí a určí jako nezávislé provozovatele soustavy podniky, které byly certifikovány regulačním orgánem jako podniky splňující požadavky článku 11 a čl. 14 odst. 2. Použije se certifikační postup buď podle článku 10 a článku 3 nařízení (ES)č. …/2009, nebo podle článku 11.

4. Každý nezávislý provozovatel soustavy odpovídá za udělování a správu přístupu třetích osob, včetně vybírání přístupových poplatků a poplatků za překročení kapacity, dále za provoz, údržbu a rozvoj přepravní soustavy, jakož i za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku prostřednictvím plánování investic. Při rozvoji přenosové soustavy odpovídá nezávislý provozovatel soustavy za plánování (včetně povolovacího řízení) a výstavbu nové infrastruktury a její uvedení do provozu. Pro tento účel působí nezávislý provozovatel soustavy jako provozovatel přepravní soustavy v souladu s touto kapitolou. Vlastníkpřepravní soustavy nesmí být odpovědný za udělování a správu přístupu třetích osob ani za plánování investic.

5. Byl-li určen nezávislý provozovatel soustavy, pak vlastník přepravní soustavy:

a) poskytne nezávislému provozovateli soustavy veškerou náležitou součinnost a podporu pro účely plnění jeho úkolů, zejména včetně všech náležitých informací;

b) financuje investice, o nichž rozhodl nezávislý provozovatel soustavy a jež schválil regulační orgán, nebo poskytne souhlas s jejich financováním kteroukoli zúčastněnou stranou, včetně nezávislého provozovatele soustavy. Příslušná finanční ujednání podléhají schválení regulačním orgánem. Před tímto schválením provede regulační orgán konzultace s vlastníkem přepravní soustavy a ostatními zainteresovanými stranami;

c) zajistí krytí odpovědnosti ve vztahu k majetku tvořícímu síť, s výjimkou odpovědnosti vztahující se k úkolům nezávislého provozovatele soustavy; a

d) poskytne záruky za účelem usnadnění financování jakéhokoli rozšiřování sítě, s výjimkou investic, u nichž podle písmene b) poskytl souhlas s financováním kteroukoli zúčastněnou stranou, včetně nezávislého provozovatele soustavy.

6. V úzké spolupráci s regulačním orgánem se příslušnému vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž udělí veškeré náležité pravomoci pro účinné sledování plnění povinností, které pro vlastníka přepravní soustavy vyplývají z odstavce 5.

Článek 15

Oddělení vlastníka přepravní soustavy a provozovatele skladovacího zařízení

1. Byl-li určen nezávislý provozovatel soustavy, musí být vlastník přepravní soustavy a provozovatel skladovacího zařízení, kteří jsou součástí vertikálně integrovaných podniků, nezávislí, přinejmenším pokud jde o jejich právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisejí s přepravou, distribucí a skladováním.

Tento článek se použije pouze na skladovací zařízení, která jsou technicky nebo hospodářsky nezbytná k poskytování účinného přístupu k soustavě pro účely dodávek zákazníkům podle článku 32.

2. Pro zajištění nezávislosti vlastníka přepravní soustavy a provozovatele skladovacího zařízení podle odstavce 1 platí tato minimální kritéria:

a) osoby odpovědné za řízení vlastníka přepravní soustavy a provozovatele skladovacího zařízení nesmějí mít účast na těch podnikových strukturách integrovaného plynárenského podniku, které přímo či nepřímo odpovídají za každodenní provoz výroby a dodávek zemního plynu;

b) je třeba přijmout vhodná opatření zajišťující, aby byly brány v úvahu odborné zájmy osob odpovědných za řízení vlastníka přepravní soustavy a provozovatele skladovacího zařízení, a to způsobem, jímž je zajištěno, že jsou schopny jednat nezávisle;

c) provozovatel skladovacího zařízení má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném plynárenském podniku, pokud jde o aktiva potřebná pro provoz, údržbu nebo rozvoj skladovacího zařízení. Tím není vyloučena existence vhodných koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením, pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, která jsou nepřímo regulována v souladu s čl. 40 odst. 6. To umožňuje mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele skladovacího zařízení a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat pokyny týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace skladovacích zařízení, která nepřekračují podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje; a

d) vlastník přepravní soustavy a provozovatel skladovacího zařízení vypracuje program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění tohoto programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody předkládá regulačnímu orgánu výroční zprávu, která obsahuje popis přijatých opatření a která se zveřejňuje.

3. Komise může přijmout rámcové pokyny k zajištění úplného a účinného dodržování odstavce 2 tohoto článku ze strany vlastníka přepravní soustavy a provozovatele skladovacího zařízení. Tato opatření, jež mají za účel změnitjiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

Článek 16

Zachování důvěrnosti z hlediska provozovatelů přepravní soustavy a vlastníků přepravní soustavy

1. Aniž je dotčen článek 29 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, zachovává každý provozovatel přepravní soustavy, skladovacího zařízení nebo zařízení LNG a každý vlastník přepravní soustavy důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které získá při výkonu své činnosti, a brání tomu, aby informace o jeho vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, byly poskytovány diskriminačním způsobem. Zejména nesmí poskytovat informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, zbývajícím částem podniku, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné k provedení obchodní transakce. K zajištění úplného souladu s pravidly o oddělení informací musí členské státy zajistit, aby vlastník přepravní soustavy, včetně provozovatele distribuční soustavy v případě kombinovaného provozovatele, a zbývající část podniku nevyužívali společné služby, například společné právní služby, s výjimkou služeb čistě administrativní nebo informačně-technologické povahy.

2. Provozovatelé přepravní soustavy, skladovacího zařízení nebo zařízení LNG nezneužívají v souvislosti s prodeji či nákupy zemního plynu realizovanými podniky ve skupině informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které získali od třetích osob v souvislosti s poskytováním nebo sjednáváním přístupu k soustavě.

KAPITOLA IV

Nezávislý provozovatel přepravní soustavy

Článek 17

Aktiva, zařízení, zaměstnanci a identita

1. Provozovatelé přepravní soustavy musí být vybaveni veškerými finančními, technickými, fyzickými a lidskými,zdroji potřebnými pro plnění svých povinností podle této směrnice a v rámci výkonu činnosti přepravy zemního plynu, zejména:

a) aktiva nezbytná pro výkon činnosti přepravy zemního plynu, včetně přepravní soustavy, vlastní provozovatel přepravní soustavy;

b) zaměstnanci nezbytní pro výkon činnosti přepravy zemného plynu, včetně výkonu všech podnikových úkolů, jsou zaměstnáni provozovatelem přepravní soustavy;

c) zapůjčování zaměstnanců a poskytování služeb ze strany a ve prospěch jakýchkoli jiných částí vertikálně integrovaného podniku se zakazují. provozovatel přepravní soustavy může poskytovat služby vertikálně integrovanému podniku, pokud:

   i) poskytování těchto služeb nediskriminuje uživatele soustavy, je dostupné všem uživatelům soustavy za stejných podmínek a neomezuje či nenarušuje hospodářskou soutěž ve výrobě nebo dodávkách ani této hospodářské soutěži nebrání; a

   ii) podmínky poskytování těchto služeb byly schváleny regulačním orgánem;

d) aniž jsou dotčena rozhodnutí dozorčího orgánu podle článku 20, musí mít provozovatel přepravní soustavy k dispozici v řádné době odpovídající finanční zdroje na budoucí investiční projekty nebo na nahrazení existujících aktiv poskytnuté vertikálně integrovaným podnikem po podání příslušné žádosti ze strany provozovatele přepravní soustavy.

2. Kromě činností uvedených v článku 13 zahrnuje výkon činnosti přepravy zemního plynu alespoň tyto činnosti:

a) zastupování provozovatele přepravní soustavy a kontakty s třetími osobami a regulačními orgány;

b) zastupování provozovatele přepravní soustavy v rámci Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav pro zemní plyn (dále jen „síť ENTSO pro zemní plyn“);

c) udělování a správa přístupu pro třetí osoby, přičemž nesmí docházet k diskriminaci určitých uživatelů soustavy nebo určitých skupin uživatelů soustavy;

d) vybírání veškerých poplatků souvisejících s přepravní soustavou, včetně poplatků za přístup, vyrovnávacích poplatků za pomocné služby, jako například čištění plynu, nákup služeb (náklady na vyrovnávání, energie na ztráty);

e) provoz, údržba a rozvoj bezpečné, efektivní a hospodárné přepravní soustavy;

f) investiční plánování zajišťující dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku a zaručovat bezpečnost dodávek;

g) zřizování vhodných společných podniků, včetně společných podniků za účasti jednoho nebo více provozovatelů přepravní soustavy, burz pro obchodování se zemním plynem a dalších důležitých subjektů., jejichž cílem je vytváření regionálních trhů nebo podpora liberalizačních procesů; a

h) všechny podnikové služby, včetně právních služeb, účetnictví a služeb informačních technologií.

3. Provozovatelé přepravní soustavy mají právní formu akciových společností nebo společností s omezeným ručením ve smyslu článku 1 směrnice Rady 68/151/EHS ([1]).

([1]) První směrnice Rady ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. L 65, 14.3.1968, s. 8).

4. Provozovatel přepravní soustavy nesmí svou podnikovou identitou, komunikací, logem a infrastrukturou uvádět v omyl, pokud jde o samostatnou identitu vertikálně integrovaného podniku nebo některé jeho části.

5. Provozovatel přepravní soustavy nemá s žádnou částí vertikálně integrovaného podniku společné systémy informačních technologií nebo vybavení, prostory ani bezpečnostní přístupové systémy a ani pro systémy informačních technologií nebo vybavení a bezpečnostní přístupové systémy nevyužívá stejných poradců či externích dodavatelů.

6. Audity účetnictví provozovatelů přepravní soustavy provádějí auditoři jiní než ti, kteří provádějí audity vertikálně integrovaného podniku nebo jakékoli jeho části.

Článek 18

Nezávislost provozovatele přepravní soustavy

1. Aniž jsou dotčena rozhodnutí dozorčího orgánu podle článku 20, musí mít provozovatel přepravní soustavy:

a) účinná rozhodovací práva, nezávislá na vertikálně integrovaném podniku, pokud jde o aktiva nutná k provozu, udržování nebo rozvoji přepravní soustavy; a

b) oprávnění získávat peníze na kapitálovém trhu, zejména půjčováním a navyšováním kapitálu.

2. Provozovatel přepravní soustavy jedná vždy tak, aby zajistil, že má zdroje potřebné k řádnému a účinnému výkonu činnosti přepravy, a rozvíjí a udržuje bezpečnou, efektivní a hospodárnou přepravní soustavu.

3. Dceřiné společnosti vertikálně integrovaného podniku vykonávající funkce výroby nebo dodávek nemají žádný přímý nebo nepřímý podíl na akciích provozovatele přepravní soustavy. Provozovatel přepravní soustavy nemá žádný přímý nebo nepřímý podíl na akciích v žádné dceřiné společnosti vertikálně integrovaného podniku vykonávajícího funkce výroby nebo dodávek ani nepřijímá dividendy nebo nemá z této dceřiné společnosti žádný jiný finanční prospěch.

4. Celková řídící struktura a podnikové stanovy provozovatele přepravní soustavy zajistí skutečnou nezávislost provozovatele přepravní soustavy v souladu s ustanoveními této kapitoly. Vertikálně integrovaný podnik neurčuje přímo nebo nepřímo konkurenční chování provozovatele přepravní soustavy, pokud jde o každodenní činnosti provozovatele přepravní soustavy a správu sítě nebo pokud jde o činnosti nezbytné pro přípravu desetiletého plánu rozvoje sítě podle článku 22.

5. Při plnění svých úkolů podle článku 13 a čl. 17 odst. 2 této směrnice a v souladu s čl. 13 odst. 1, čl. 14 odst. 1 písm. a), čl. 16 odst. 2, 3 a 5, čl. 18 odst. 6 a čl. 21 odst. 1 nařízení (ES) č. …/2009 provozovatelé přepravní soustavy nediskriminují žádné osoby ani subjekty a neomezí ani nenaruší hospodářskou soutěž ve výrobě či dodávkách ani této hospodářské soutěži nebrání.

6. Jakékoli obchodní nebo finanční vztahy mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přepravní soustavy, včetně půjček poskytovaných provozovatelem přepravní soustavy vertikálně integrovanému podniku, jsou v souladu s tržními podmínkami. Provozovatel přepravní soustavy vede podrobné záznamy o těchto obchodních a finančních vztazích a na žádost je zpřístupní regulačnímu orgánu.

7. Provozovatel přepravní soustavy předkládá regulačnímu orgánu ke schválení veškeré obchodní a finanční dohody s vertikálně integrovaným podnikem.

8. Provozovatel přepravní soustavy informuje regulační orgán o finančních zdrojích uvedených v čl. 17 odst. 1 písm. d), které jsou k dispozici pro budoucí investiční projekty nebo pro nahrazování existujících aktiv.

9. Vertikálně integrovaný podnik se zdrží veškerých činností, jimiž brání provozovateli přepravní soustavy v plnění jeho povinností podle této kapitoly nebo ho při plnění těchto povinností poškozuje, a nepožaduje, aby jej provozovatel přepravní soustavy při plnění těchto povinností žádal o povolení.

10. Podnik, který byl certifikován regulačním orgánem jako podnik splňující požadavky této kapitoly, je příslušným členským státem schválen a určen jako provozovatel přepravní soustavy. Použije se certifikační postup buď podle článku 10 této směrnice a článku 3 nařízení (ES) č. …/2009, nebo podle článku 11 této směrnice.

Článek 19

Nezávislost zaměstnanců a vedení provozovatele přepravní soustavy

1. Rozhodnutí týkající se jmenování a opětovného jmenování, pracovních podmínek včetně odměn a ukončení funkčního období osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přepravní soustavy přijímá dozorčí orgán provozovatele přepravní soustavy jmenovaný podle článku 20.

2. Regulačnímu orgánu se oznámí identita a podmínky funkčního období, doba trvání a ukončení funkčního období osob navržených dozorčím orgánem pro jmenování nebo obnovení jmenování jako osob odpovědných za výkonné řízení nebo jako členů správních orgánů provozovatele přepravní soustavy, jakož i důvody pro jakékoli navrhované rozhodnutí o ukončení tohoto funkčního období. Tyto podmínky a rozhodnutí, na které odkazuje odstavec 1, se stávají závaznými pouze v případě, že do tří týdnů od oznámení nevznesl regulační orgán proti nim námitku.

Regulační orgán může vznést námitku proti rozhodnutí podle odstavce 1:

a) objeví-li se pochybnosti ohledně odborné nezávislosti navržené osoby odpovědné za řízení nebo člena správních orgánů, nebo

b) v případě předčasného ukončení funkčního období, existují-li pochybnosti o jeho důvodnosti.

3. Po dobu tří let před jmenováním osob odpovědných za řízení nebo správních orgánů provozovatele přepravní soustavy, na které se vztahuje tento pododstavec, nesmí být vykonáváno žádné odborné postavení nebo odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah, přímo nebo nepřímo, týkající se vertikálně integrovaného podniku nebo jakékoli jeho části nebo jeho akcionářů držících kontrolní balíky akcií jiných než provozovatele přepravní soustavy.

Ustanovení prvního pododstavce se vztahují na většinu osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přepravní soustavy.

Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přepravní soustavy, na které se nevztahují ustanovení prvního pododstavce, nesmí ve vertikálně integrovaném podniku vykonávat žádnou řídící nebo jinou významnou činnost po dobu alespoň šesti měsíců před svým jmenováním.

4. Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přepravní soustavy a zaměstnanci provozovatele přepravní soustavy nemají žádné jiné odborné postavení nebo odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah, přímo nebo nepřímo, týkající se jakékoli jiné části vertikálně integrovaného podniku nebo jeho akcionářů držících kontrolní balíky akcií.

5. Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přepravní soustavy a zaměstnanci provozovatele přepravní soustavy nemají přímo nebo nepřímo žádný zájem v jakékoli části vertikálně integrovaného podniku jiné než provozovatel přepravní soustavy a nemají v tomto směru žádný finanční prospěch. Jejich odměňování nezávisí na činnostech nebo výsledcích vertikálně integrovaného podniku jiných než činnostech nebo výsledcích provozovatele přepravní soustavy.

6. Zaručují se účinná práva na odvolání se k regulačnímu orgánu ohledně jakýchkoli stížností ze strany osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přepravní soustavy vůči předčasným ukončením jejich funkčního období.

7. Po skončení jejich funkčního období u provozovatele přepravní soustavy nemají osoby odpovědné za jeho řízení nebo členové jeho správních orgánů po dobu nejméně čtyř let jakékoli odborné postavení nebo odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah týkající se jakékoli části vertikálně integrovaného podniku jiného než provozovatel přepravní soustavy nebo jeho akcionářů držících kontrolní balík akcií.

8. Ustanovení odst. 3 druhého pododstavce a odstavce 7 se vztahují na všechny osoby, jež patří k výkonnému řízení, a na osoby jim přímo podřízené v záležitostech týkajících se provozování, údržby a rozvoje sítě.

Článek 20

Dozorčí orgán

1. Provozovatel přepravní soustavy má dozorčí orgán, který je odpovědný za přijímání rozhodnutí, která mají značný dopad na hodnotu aktiv akcionářů u provozovatele přepravní soustavy, a to zejména za přijímání rozhodnutí týkajících se schválení ročních a dlouhodobých finančních plánů, úrovně zadluženosti provozovatele přepravní soustavy a výše dividend rozdělených mezi akcionáře. Dozorčí orgán nepřijímá rozhodnutí o záležitostech, které se týkají každodenní činnosti provozovatele přepravní soustavy a správy sítě nebo činností nezbytných pro vypracování desetiletého plánu rozvoje sítě podle článku 22.

2. Dozorčí orgán se skládá z členů zastupujících vertikálně integrovaný podnik, členů zastupujících akcionáře třetích stran a, stanoví-li tak příslušné právní předpisy členského státu, členů zastupujících jiné zúčastněné strany, jako například zaměstnance provozovatele přepravní soustavy.

3. Ustanovení čl. 19 odst. 2 prvního pododstavce, odst. 3 prvního pododstavce a odstavců 4 až 7 se použijí alespoň na takový počet členů dozorčího orgánu, který je o jeden nižší než polovina všech jeho členů.

Ustanovení čl. 19 odst. 2 druhého pododstavce písm a) se použije na všechny členy dozorčího orgánu.

Článek 21

Program shody a kontrolor shody

1. Členské státy zajistí, že provozovatelé přepravní soustavy vypracují a provedou programy shody, které stanoví opatření přijímaná s cílem zajistit, že nedojde k diskriminačnímu chování a že bude přiměřeně sledováno plnění tohoto programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění těchto cílů. Program shody podléhá schválení regulačním orgánem. Aniž jsou dotčeny pravomoci národního regulačního orgánu, soulad s programem je nezávisle sledována kontrolorem shody.

2. Kontrolor shody je jmenován dozorčím orgánem. Kontrolor shody může být fyzickou nebo právnickou osobou. Na kontrolora shody se použijí ustanovení čl. 19 odst. 2 až 7. Regulační orgán může vznést námitku proti jmenování kontrolora shody z důvodů nedostatečné nezávislosti nebo odborné způsobilosti.

3. Kontrolor shody má na starosti:

a) sledování provádění programu shody;

b) vypracování výroční zprávy uvádějící opatření přijatá k provedení programu shody a její předložení regulačnímu orgánu;

c) podávání zpráv dozorčímu orgánu a podávání doporučení k programu shody a jeho provádění;

d) oznamování veškerých podstatných porušení předpisů v souvislosti s prováděním programu shody regulačnímu orgánu; a

e) podávání zpráv regulačnímu orgánu o jakýchkoli obchodních a finančních vztazích mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přepravní soustavy.

4. Kontrolor shody předkládá regulačnímu orgánu navrhovaná rozhodnutí o investičním plánu nebo o individuálních investicích v síti. To nastává nejpozději v okamžiku, kdy vedení nebo příslušný správní orgán provozovatele přepravní soustavy předkládá tato rozhodnutí dozorčímu orgánu.

5. Pokud vertikálně integrovaný podnik v rámci valného shromáždění nebo volbou provedenou jím jmenovanými členy dozorčího orgánu zabránil přijetí rozhodnutí za účelem odmítnutí nebo odkladu investic v síti, kontrolor shody to oznámí regulačnímu orgánu.

6. Podmínky upravující mandát nebo podmínky zaměstnání kontrolora shody jsou předmětem schválení regulačním orgánem a zajišťují nezávislost kontrolora shody.

7. Kontrolor shody pravidelně podává ústní nebo písemné zprávy regulačnímu orgánu a má právo pravidelně podávat ústní nebo písemné zprávy dozorčímu orgánu provozovatele přepravní soustavy.

8. Kontrolor shody se může účastnit všech zasedání řídících nebo správních orgánů provozovatele přepravní soustavy a dozorčího orgánu a valného shromáždění. Kontrolor shody se účastní všech zasedání, která se zabývají těmito otázkami:

a) podmínkami přístupu k síti definovanými v nařízení (ES) č. …/2009, zejména pokud jde o sazby, přístupové služby pro třetí strany, přidělování kapacit a řízení přetížení, transparentnost, vyvažování a druhotné trhy;

b) projekty prováděnými s cílem provozovat, udržovat a rozvíjet přepravní soustavy, včetně investic do nových připojení k přepravní soustavě, rozšiřování kapacity a optimalizace stávající kapacity;

c) pořizováním energie nebo jejím prodejem nutnými pro provoz přepravní soustavy.

9. Kontrolor shody sleduje, jak provozovatel přepravní soustavy plní ustanovení článku 16.

10. Kontrolor shody má přístup ke všem důležitým údajům a do všech kanceláří provozovatele přepravní soustavy a ke všem informacím nezbytným pro plnění svých úkolů.

11. Dozorčí orgán může propustit kontrolora shody po předchozím souhlasu regulačního orgánu.

12. Kontrolor shody má přístup do kanceláří provozovatele přepravní soustavy bez předchozího ohlášení.

Článek 22

Rozvoj sítě a pravomoci k přijímání investičních rozhodnutí

1. Provozovatelé přepravní soustavy předkládají každoročně regulačnímu orgánu desetiletý plán rozvoje sítě založený na dosavadní a prognózované nabídce a poptávce po konzultaci všech příslušných zúčastněných stran. Plán obsahuje účinná opatření s cílem zajistit přiměřenost soustavy a bezpečnost dodávek.

2. Desetiletý plán rozvoje sítě zejména:

a) určuje pro potřeby účastníků trhu, které hlavní přepravní soustavy je třeba vybudovat nebo modernizovat v průběhu příštích deseti let;

b) zahrnuje veškeré investice, o nichž již bylo rozhodnuto, a určuje nové investice, které musí být provedeny v příštích třech letech; a

c) stanovuje časový rámec pro všechny investiční projekty.

3. Při vypracovávání desetiletého plánu rozvoje sítě provede provozovatel přepravní soustavy přiměřené odhady o vývoji výroby, dodávek, spotřeby a výměn s jinými zeměmi, přičemž zohledňuje investiční plány regionálních a sítí pro celé Společenství, jakož i investiční plány skladovacích zařízení a zařízení na znovuzplynování LNG.

4. Regulační orgán konzultuje desetiletý plán rozvoje sítě se všemi skutečnými nebo potenciálními uživateli soustavy otevřeně a transparentně. Osoby nebo podniky, které se prohlašují za potenciální uživatele soustavy, mohou být požádány o předložení odůvodnění takových prohlášení. Regulační orgán zveřejní výsledky konzultačního procesu, zejména možnou potřebu investic.

5. Regulační orgán přezkoumá, zda desetiletý plán rozvoje sítě zahrnuje veškeré investiční potřeby, na které bylo poukázáno během konzultačního procesu, a zda je v souladu s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě na úrovni Společenství, na který odkazuje čl. 8 odst. 1 nařízení (ES) č. …/2009. Nastanou-li jakékoli pochybnosti o souladu s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě na úrovni Společenství, regulační orgán konzultuje agenturu. Regulační orgán může na provozovateli přepravní soustavy požadovat, aby svůj plán změnil.

6. Regulační orgán sleduje a vyhodnocuje provádění desetiletého plánu rozvoje sítě.

7. V případech, kdy provozovatel přepravní soustavy, s výjimkou vyšších důvodů mimo jeho kontrolu, neprovede investici, která měla být podle desetiletého plánu rozvoje sítě provedena v příštích třech letech, členské státy zajistí, aby se regulační orgán zavázal přijmout alespoň jedno z níže uvedených opatření, s cílem zajistit provedení dané investice, pokud je tato investice na základě nejnovějšího desetiletého plánu rozvoje sítě stále relevantní:

a) požádat provozovatele přepravní soustavy o provedení daných investic, nebo

b) zorganizovat nabídkové řízení otevřené libovolným investorům týkající se dané investice, nebo

c) zavázat provozovatele přepravní soustavy, aby přijal navýšení kapitálu k financování nutných investic a umožnil nezávislým investorům účastnit se daného kapitálu.

Pokud regulační orgán využije svého oprávnění podle prvního pododstavce písm. b), může zavázat provozovatele přepravní soustavy, aby souhlasil s jedním nebo více z následujících opatření:

a) financování jakoukoli třetí osobou,

b) výstavbu jakoukoli třetí osobou,

c) budování nových vlastních aktiv,

d) provoz nových vlastních aktiv.

Provozovatel přepravní soustavy poskytne investorům veškeré informace nutné pro uskutečnění investice, připojí nová aktiva k přepravní síti a obecně se vynasnaží co nejvíce podpořit provádění investičního projektu.

Příslušná finanční ujednání podléhají schválení regulačním orgánem.

8. Pokud regulační orgán využije svého oprávnění podle odst. 7 prvního pododstavce, jsou náklady daných investic pokryty odpovídajícími nařízeními v oblasti sazeb.

Článek 23

Pravomoci přijímat rozhodnutí ohledně připojení skladovacích zařízení, zařízení na znovuzplynování LNG a průmyslových zákazníků k přepravní soustavě

1. Provozovatel přepravní soustavy zavede a zveřejní transparentní a účinné postupy a sazby pro nediskriminační připojení skladovacích zařízení, zařízení na znovuzplynování LNG a průmyslových zákazníků k přepravní soustavě. Tyto postupy podléhají schválení národnímiregulačním orgánem.

2. Provozovatel přepravní soustavy nesmí odmítnout připojení nového skladovacího zařízení, zařízení na znovuzplynování LNG či průmyslového zákazníka na základě možných budoucích omezení týkajících se dostupných síťových kapacit nebo dodatečných nákladů souvisejících s nezbytným zvýšením kapacity. Provozovatel přepravní soustavy zajistí v souvislosti s novým připojením dostatečnou vstupní a výstupní kapacitu.

KAPITOLA V

Distribuce a dodávky

Článek 24

Určení provozovatelů distribuční soustavy

Členské státy určí nebo požádají podniky, které vlastní distribuční soustavu nebo za ni odpovídají, aby na dobu, která má být stanovena členskými státy a s přihlédnutím k účinnosti a hospodářské rovnováze, určily jednoho nebo více provozovatelů distribuční soustavy, a zajistí, aby provozovatelé distribuční soustavy jednali v souladu s články 25, 26 a 27.

Článek 25

Úkoly provozovatelů distribuční soustavy

1. Každý provozovatel distribuční soustavy provozuje, udržuje a rozvíjí za přijatelných hospodářských podmínek bezpečnou, spolehlivou a efektivní soustavu, s řádným ohledem na životní prostředí.

2. Provozovatel distribuční soustavy v žádném případě nediskriminuje uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině.

3. Každý provozovatel distribuční soustavy poskytuje všem jiným provozovatelům distribuční nebo přepravní soustavy nebo zařízení LNG nebo skladovacího zařízení dostatečné informace s cílem zajistit, aby přeprava a skladování zemního plynu probíhaly způsobem, který je slučitelný s bezpečným a účinným provozem propojené soustavy.

4. Každý provozovatel distribuční soustavy poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě.

5. Odpovídají-li provozovatelé distribuční soustavy za vyrovnávání plynárenské distribuční soustavy, jsou pravidla, která přijímají za tímto účelem, objektivní, transparentní a nediskriminační, včetně pravidel pro poplatky za energetickou nerovnováhu účtované uživatelům soustavy. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli přepravní soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví podle metodiky, která je v souladu s čl. 40 odst. 6, a nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

Článek 26

Oddělení provozovatelů distribuční soustavy

1. Provozovatel distribuční soustavy, který je součástí vertikálně integrovaného podniku, je nezávislý na ostatních činnostech, které nesouvisejí s distribucí, a to přinejmenším pokud jde o právní formu, organizaci a rozhodování. Tento požadavek nepředstavuje povinnost oddělit vlastnictví majetku distribuční soustavy od vertikálně integrovaného podniku.

2. Kromě požadavků odstavce 1 je provozovatel distribuční soustavy, který je součástí vertikálně integrovaného podniku, nezávislý na ostatních činnostech, které nesouvisejí s distribucí, a to pokud jde o organizaci a rozhodování. Pro dosažení výše uvedených požadavků se použijí tato minimální kritéria:

a) osoby odpovědné za řízení provozovatele distribuční soustavy nesmějí být zapojeny do těch podnikových struktur integrovaného plynárenského podniku, které přímo nebo nepřímo odpovídají za každodenní provoz výroby, přepravy a dodávek zemního plynu;

b) je třeba přijmout vhodná opatření zajišťující, aby byly brány v úvahu odborné zájmy osob odpovědných za řízení provozovatele distribuční soustavy, a to způsobem, jímž je zajištěno, že jsou schopny jednat nezávisle;

c) provozovatel distribuční soustavy má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném plynárenském podniku, pokud jde o majetek potřebný pro provoz, údržbu nebo rozvoj sítě. K plnění těchto úkolů musí mít provozovatel distribuční soustavy k dispozici potřebné zdroje, včetně lidských, technických, fyzických a finančních zdrojů. Nemělo by to bránit existenci náležitých koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením, pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, která jsou nepřímo regulována v souladu s čl. 40 odst. 6. To umožňuje mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele distribuční soustavy a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat pokyny týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace distribučního vedení, která nepřekračují podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje; a

d) provozovatel distribuční soustavy musí vypracovat program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění tohoto programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody, kontrolor shody provozovatele distribuční soustavy, předkládá regulačnímu orgánu uvedenému v čl. 38 odst. 1 výroční zprávu, která obsahuje popis přijatých opatření a která se zveřejňuje. Kontrolor shody provozovatele distribuční soustavy musí být plně nezávislý a při plnění svých úkolů musí mít přístup ke všem nezbytným informacím provozovatele distribuční soustavy i případných podniků ve skupině.

3. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, zajistí členské státy sledování činností provozovatele distribuční soustavy, aby nemohl vertikální integraci využívat k narušování hospodářské soutěže. Vertikálně integrovaní provozovatelé distribuční soustavy zejména nesmějí ve svých sděleních a v rámci péče o obchodní značku uvádět v omyl, pokud jde o oddělenou identitu dodavatelské divize vertikálně integrovaného podniku.

4. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat odstavce 1, 2 a 3 na integrované plynárenské podniky sloužící méně než 100 000 připojeným zákazníkům.

Článek 27

Povinnost provozovatelů distribuční soustavy zachovávat důvěrnost

1. Aniž je dotčen článek 29 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, zachovává provozovatel distribuční soustavy důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které získá při výkonu své činnosti, a brání tomu, aby informace o jeho vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, byly poskytovány diskriminačním způsobem.

2. Provozovatelé distribuční soustavy nezneužívají v souvislosti s prodeji či nákupy zemního plynu realizovanými podniky ve skupině informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které získali od třetích stran v souvislosti s poskytováním nebo sjednáváním přístupu k soustavě.

Článek 28

Provozovatel kombinované soustavy

Ustanovení čl. 26 odst. 1 nebrání činnosti provozovatele kombinované přepravní soustavy, zařízení LNG, skladovacího zařízení a distribuční soustavy, pokud tento provozovatel dodržuje ustanovení čl. 9 odst. 1, článků 14 a 15 nebo kapitoly IV nebo pokud se na něj vztahuje čl. 48 odst. 6.

KAPITOLA VI

Oddělení účetnictví a jeho transparentnost

Článek 29

Právo na přístup k účetnictví

1. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v čl. 38 odst. 1 a orgánů pro řešení sporů uvedených v čl. 33 odst. 3, mají právo na přístup k účetnictví plynárenských podniků, jak je uvedeno v článku 30, pokud je to nezbytné k plnění jejich úkolů.

2. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v čl. 38 odst. 1 a orgánů pro řešení sporů, zachovávají důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.Členské státy mohou upravit sdělování těchto informací, pokud je to nezbytné k plnění úkolů příslušných orgánů.

Článek 30

Oddělení účetnictví

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby účetnictví plynárenských podniků bylo vedeno v souladu s odstavci 2 až 5. Pokud plynárenské podniky využívají výjimku z tohoto ustanovení na základě čl. 48 odst. 2 a 4, musí vést alespoň vnitřní účetnictví v souladu s tímto článkem.

2. Plynárenské podniky bez ohledu na režim vlastnictví nebo právní formu vypracují, předloží k auditu a zveřejní své roční účetní závěrky v souladu s ustanoveními vnitrostátních právních předpisů o ročních účetních závěrkách společností s ručením omezeným přijatých podle čtvrté směrnice Rady 78/660/EHS ze dne 25. července 1978, založené na čl. 44 odst. 2 písm. g) Smlouvy (*), o ročních účetních závěrkách některých forem společností ([1]).

Podniky, které nemají zákonnou povinnost zveřejňovat své roční účetní závěrky, uchovávají jedno vyhotovení účetní závěrky k dispozici pro veřejnost ve svém sídle.

3. Plynárenské podniky vedou ve svém vnitřním účetnictví odděleně své přepravní, distribuční, LNG a skladovací činnosti tak, jak by to bylo požadováno, kdyby dotyčné činnosti prováděly samostatné podniky, s cílem zamezit diskriminaci, vzájemnému subvencování a narušování hospodářské soutěže. Vedou rovněž účetnictví, které může být konsolidované, o ostatních plynárenských činnostech, které se netýkají přepravy, distribuce, LNG ani skladování. Do 1. července 2007 musí vést oddělené účetnictví pro činnosti v oblasti dodávek pro oprávněné zákazníky a pro neoprávněné zákazníky. Výnosy z vlastnictví přepravní nebo distribuční sítě se v účetnictví vykazují odděleně. Případně vedou konsolidované účetnictví pro jiné než plynárenské činnosti. Vnitřní účetnictví zahrne rozvahu a výsledovku pro každou činnost.

4. Audit uvedený v odstavci 2 ověří zejména dodržování povinnosti zamezit diskriminaci a vzájemnému subvencování, jak je uvedeno v odstavci 3.

5. Podniky ve svém vnitřním účetnictví vymezí pravidla pro zaúčtování aktiv a pasiv a nákladů a výnosů, jakož i pro odpisování, aniž jsou tím dotčena použitelná vnitrostátní účetní pravidla, kterými se řídí při vedení odděleného účetnictví uvedeného v odstavci 3. Tato vnitřní pravidla lze měnit pouze výjimečně. Jejich změny musí být oznámeny a řádně odůvodněny.

6. Roční účetní závěrky uvedou v příloze veškeré transakce většího objemu provedené s podniky ve skupině.

(*) Název směrnice 78/660/EHS byl upraven s ohledem na přečíslování článků Smlouvy o založení Evropského společenství v souladu s článkem 12 Amsterodamské smlouvy; původní odkaz byl k čl. 54 odst. 3.

([1]) Úř. věst. L 222, 14.8.1978, s. 11.

KAPITOLA VII

Organizace přístupu k soustavě

Článek 31

Přístup třetích osob

1. Členské státy zabezpečí zavedení sytému pro přístup třetích osob k přepravní a distribuční soustavě a zařízení LNG na základě zveřejněných sazeb použitelných na všechny oprávněné zákazníky, včetně dodavatelských podniků, a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metody pro jejich výpočet schválil před vstupem v platnost podle článku 40 regulační orgán uvedený v čl. 38 odst. 1 a aby tyto sazby, a případně metodiky, jsou-li schváleny jen metodiky, byly před vstupem v platnost zveřejněny.

2. Provozovatelé přepravní soustavy musí mít přístup k síti jiných provozovatelů přepravní soustavy, pokud je to nezbytné pro plnění jejich úkolů, včetně pokud jde o přeshraniční přepravu.

3. Tato směrnice nebrání uzavírání dlouhodobých smluv, pokud jsou v souladu s pravidly Společenství v oblasti hospodářské soutěže.

Článek 32

Přístup ke skladování

1. Pro organizaci přístupu ke skladovacím zařízením a skladování v potrubí, je-li to technicky nebo hospodářsky nezbytné k poskytování účinného přístupu k soustavě pro účely dodávek zákazníkům, jakož i pro organizaci přístupu k pomocným službám mohou členské státy zvolit buď jeden z postupů uvedených v odstavcích 3 a 4, nebo oba. Tyto postupy se uplatňují v souladu s objektivními, transparentními a nediskriminačními kritérii. Členské státy vymezí a zveřejní kritéria, která umožní stanovit, zda je přístup ke skladovacím zařízením a skladování v potrubí technicky nebo hospodářsky nezbytný k poskytování účinného přístupu k soustavě pro účely dodávek zákazníkům. Členské státy zveřejní nebo provozovatelům skladovacího zařízení a přepravní soustavy uloží povinnost, aby zveřejnili, která skladovací zařízení nebo které jejich části a které skladování v potrubí jsou nabízeny podle různých postupů uvedených v odstavcích 3 a 4.

2. Odstavec 1 se nevztahuje na pomocné služby a prozatímní skladování, které se týkají zařízení LNG a které jsou nezbytné k procesu znovuzplynování a následného dodání do přepravní soustavy.

3. V případě sjednaného přístupu přijmou členské státy nezbytná opatření, aby plynárenským podnikům a oprávněným zákazníkům z oblasti pokryté propojenou soustavou nebo mimo ni umožnily sjednat přístup ke skladovacím zařízením a skladování v potrubí, je-li to technicky nebo hospodářsky nezbytné k poskytování účinného přístupu k soustavě, jakož i pro organizaci přístupu k jiným pomocným službám. Strany jsou povinny sjednat svůj přístup ke skladování, skladování v potrubí a jiným pomocným službám v dobré víře.

Smlouvy o přístupu ke skladování, skladování v potrubí a jiným pomocným službám se sjednávají s odpovídajícím provozovatelem skladovacího zařízení nebo plynárenským podnikem. Členské státy požadují, aby provozovatelé skladovacího zařízení a plynárenské podniky zveřejnili své hlavní obchodní podmínky pro využívání skladování, skladování v potrubí a jiných pomocných služeb do … (*) a poté každý rok.

4. Členské státy, které zvolí regulovaný přístup, přijmou nezbytná opatření, aby poskytly plynárenským podnikům a oprávněným zákazníkům z oblasti pokryté propojenou soustavou nebo mimo ni právo přístupu ke skladování, skladování v potrubí a jiným pomocným službám na základě zveřejněných sazeb nebo jiných podmínek a povinností pro používání daného skladování nebo skladování v potrubí, je-li to technicky nebo hospodářsky nezbytné k poskytování účinného přístupu k soustavě, jakož i pro organizaci přístupu k jiným pomocným službám Toto právo přístupu může být oprávněným zákazníkům poskytnuto tím, že se jim umožní uzavřít smlouvy na dodávky s konkurenčními plynárenskými podniky jinými než vlastníkem nebo provozovatelem soustavy nebo podnikem ve skupině.

Článek 33

Přístup k těžebním plynovodním sítím

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že plynárenské podniky a oprávnění zákazníci bez ohledu na to, kde se nacházejí, byli schopni získat přístup k těžebním plynovodním sítím, včetně zařízení poskytujících technické služby spojené s tímto přístupem, v souladu s tímto článkem, s výjimkou částí těch sítí a zařízení, které jsou používány pro místní těžební činnosti na nalezišti, kde je plyn těžen. Tato opatření se oznamují Komisi v souladu s článkem 53.

2. Přístup uvedený v odstavci 1 je poskytován způsobem určeným členským státem v souladu s odpovídajícími právními nástroji. Členské státy uplatňují cíle spravedlivého a otevřeného přístupu, dosažení konkurenčního trhu se zemním plynem a ochrany před zneužíváním dominantního postavení, s přihlédnutím k bezpečnosti a pravidelnosti dodávek, objemu, který je nebo může být celkově dostupný, a k ochraně životního prostředí. V úvahu je možné vzít:

a) potřebu odmítnout přístup, pokud existuje neslučitelnost technických specifikací, kterou nelze přiměřeným způsobem překonat;

b) potřebu zabránit obtížím, které nelze přiměřeným způsobem překonat a které by mohly nepříznivě ovlivnit efektivitu současné a plánované budoucí výroby uhlovodíků, včetně nalezišť s nízkou ekonomickou návratností;

c) potřebu respektovat řádně odůvodněné přiměřené potřeby vlastníka nebo provozovatele těžební plynovodní sítě ohledně dopravy a zpracování plynu a zájmy všech ostatních uživatelů těžební plynovodní sítě nebo souvisejících zpracovatelských nebo manipulačních zařízení, které by mohly být dotčeny; a

d) potřebu uplatňovat vnitrostátní právní a správní předpisy týkající se udělování povolení k výrobě nebo rozvoji těžby v souladu s právem Společenství.

3. Členské státy zajistí, aby byl zaveden postup pro řešení sporů, včetně orgánu nezávislého na stranách s přístupem ke všem důležitým informacím, který umožní rychlé vyřešení sporů týkajících se přístupu k těžebním plynovodním sítím, s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v odstavci 2 a k počtu stran, které mohou být zapojeny do sjednávání přístupu k těmto sítím.

4. V případě přeshraničních sporů se použije postup pro řešení sporů toho členského státu, do jehož pravomoci spadá těžební plynovodní síť, která odmítá přístup. Pokud v přeshraničních sporech daná síť spadá do působnosti více členských států, konzultují se tyto státy s cílem zajistit jednotné uplatňování této směrnice.

Článek 34

Odmítnutí přístupu

1. Plynárenské podniky mohou odmítnout přístup k soustavě pro nedostatek kapacity nebo tehdy, jestliže by jim přístup k soustavě bránil plnit povinnosti veřejné služby uvedené v čl. 3 odst. 2, které jsou jim uloženy, anebo z důvodu vážných hospodářských a finančních obtíží vyplývajících ze smluv „ber nebo plať", s přihlédnutím ke kritériím a postupům uvedeným v článku 47 a k řešení zvolenému členským státem podle odstavce 1 zmíněného článku. Odmítnutí musí být řádně odůvodněno.

2. Členské státy mohou přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby plynárenský podnik, který odmítl přístup k soustavě pro nedostatek kapacity nebo neexistenci přípojky, učinil potřebná zlepšení, pokud je to hospodárné nebo pokud je potenciální zákazník ochoten za ně zaplatit. Pokud členské státy uplatňují čl. 4 odst. 4, přijmou taková opatření.

Článek 35

Nová infrastruktura

1. Větším novým plynárenským infrastrukturám, tj. propojovacímu vedení, zařízením LNG a skladovacím zařízením mohou být na základě žádosti uděleny na omezenou dobu výjimky z článků 9, 31, 32 a 33 a čl. 40 odst. 6, 7 a 8 za těchto podmínek:

a) investice musí zlepšit hospodářskou soutěž v dodávkách plynu a bezpečnost dodávek;

(*) 6 měsícům od uplynutí lhůty pro provedení směrnice 2003/55/ES uvedené v čl. 33 odst. 1 uvedené směrnice.

b) úroveň rizika spojeného s investicí je taková, že k investici by bez udělení výjimky nedošlo;

c) infrastruktura musí být vlastněna fyzickou nebo právnickou osobou, která je alespoň ve své právní formě oddělena od provozovatelů soustav, v jejichž soustavách bude infrastruktura vybudována;

d) od uživatelů dané infrastruktury budou vybírány poplatky;

e) výjimka není na újmu hospodářské soutěži nebo efektivnímu fungování vnitřního trhu se zemním plynem nebo účinnému fungování regulované soustavy, ke které je infrastruktura připojena.

2. Odstavec 1 se týká rovněž významných zvýšení kapacity stávající infrastruktury a změn infrastruktury, které umožňují rozvoj nových zdrojů dodávek plynu.

3. Regulační orgán uvedený v kapitole VIII může v jednotlivých případech rozhodnout o výjimkách uvedených v odstavcích 1 a 2.

4. Nachází-li se příslušná infrastruktura na území více než jednoho členského státu, vykonává úkoly svěřené tímto článkem regulačním orgánům členského státu příslušného podle tohoto článku agentura. To platí pouze tehdy:

a) pokud příslušné regulační orgány nedokázaly dosáhnout dohody do šesti měsíců ode dne, kdy byla žádost o výjimku podána poslednímu z těchto regulačních orgánů, nebo

b) pokud o to společně požádají dotčené regulační orgány.

Příslušné regulační orgány mohou společně požádat, aby byla lhůta uvedená v prvním pododstavci písm. a) prodloužena nejvýše o šest měsíců.

5. Výjimka se může vztahovat ke kapacitě nové infrastruktury nebo stávající infrastruktury s významně zvýšenou kapacitou, nebo k jejím částem.

Při rozhodování o udělení výjimky musí být v každém jednotlivém případě posouzena potřeba stanovit podmínky ohledně délky trvání výjimky a nediskriminačního přístupu k infrastruktuře. Při rozhodování o těchto podmínkách se zejména zohlední dodatečná kapacita, která má být vybudována, nebo změny stávající kapacity, časový horizont projektu a vnitrostátní podmínky.

Před poskytnutím výjimky stanoví regulační orgán pravidla a mechanismy pro správu a přidělování kapacity. Tato pravidla musí vyžadovat, aby všichni potenciální uživatelé infrastruktury byli vyzváni k tomu, aby projevili zájem na nasmlouvání kapacity před tím, než je kapacita v nové infrastruktuře přidělena, a to rovněž pro vlastní potřebu. Regulační orgán musí vyžadovat, aby pravidla pro řízení překročení kapacity zahrnovala povinnost nabídnout nevyužitou kapacitu na trhu, a aby uživatelé infrastruktury byli oprávněnik obchodování se svými smluvními kapacitami na sekundárním trhu. Při hodnocení kritérií uvedených v odst. 1 písm. a), b) a e) tohoto článku zohlední regulační orgán výsledky postupu přidělování kapacity.

Rozhodnutí o výjimce, včetně podmínek uvedených v druhém pododstavci, se řádně odůvodní a zveřejní.

6. Bez ohledu na odstavec 3, mohou členské státy stanovit, že regulační orgán nebo případně agentura předloží příslušnému orgánu členského státu své stanovisko k žádosti o udělení výjimky k formálnímu schválení. Toto stanovisko se zveřejní spolu s rozhodnutím.

7. Regulační orgán předá Komisi kopii každé žádosti o výjimku neprodleně po jejím obdržení. Příslušný orgán Komisi neprodleně oznámí rozhodnutí společně se všemi důležitými informacemi, které se k němu vztahují. Tyto informace mohou být Komisi předloženy v souhrnné podobě, aby mohla Komise přijmout podložené rozhodnutí. Tyto informace obsahují zejména

a) přesné důvody, na jejichž základě regulační orgán nebo členský stát udělil výjimku, včetně finančních údajů odůvodňujících potřebu výjimky;

b) provedenou analýzu dopadu udělení výjimky na hospodářskou soutěž a efektivní fungování vnitřního trhu se zemním plynem;

c) důvody pro délku trvání výjimky a podíl na celkové kapacitě dotyčné plynárenské infrastruktury, pro kterou je výjimka udělena;

d) výsledek konzultací s dotčenými regulačními orgány, pokud se výjimka vztahuje na propojovací vedení;

e) přínos infrastruktury k diverzifikaci dodávek plynu.

8. Ve lhůtě dvou měsíců, která začíná běžet prvním dnem po obdržení oznámení, může Komise přijmout rozhodnutí ukládající regulačnímu orgánu, aby rozhodnutí o udělení výjimky změnil nebo zrušil. Pokud si Komise vyžádá doplňující informace, může být tato dvouměsíční lhůta prodloužena o další dva měsíce. Tato dodatečná lhůta začíná běžet prvním dnem po obdržení úplných informací. Původní dvouměsíční lhůta může být rovněž prodloužena se společným souhlasem Komise a regulačního orgánu.

Nejsou-li požadované informace poskytnuty ve lhůtě stanovené v žádosti, považuje se oznámení za vzaté zpět, ledaže před uplynutím uvedené lhůty je lhůta buď prodloužena se společným souhlasem Komise a regulačního orgánu, nebo regulační orgán v řádně odůvodněném prohlášení informuje Komisi, že považuje oznámení za úplné.

Regulační orgán do čtyř týdnů splní rozhodnutí Komise o změně nebo zrušení rozhodnutí o výjimce a uvědomí o tom Komisi.

Komise zachová u citlivých obchodních informací důvěrnost.

Souhlas Komise s rozhodnutím o výjimce pozbývá účinku dva roky od jeho přijetí, pokud do té doby nezačala výstavba infrastruktury, a pět let po jeho přijetí, pokud v té době ještě infrastruktura nebyla uvedena do provozu.

9. Komise může přijmout rámcové pokyny k uplatňování podmínek uvedených v odstavci 1 tohoto článku a ke stanovení postupu pro uplatňování odstavců 3, 5, 7 a 8 tohoto článku. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

Článek 36

Otevírání trhu a vzájemnost

1. Členské státy zajistí, aby za oprávněné zákazníky byli považováni:

a) do 1. července 2004 oprávnění zákazníci stanovení v čl. 18 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/30/ES ze dne 22. června 1998 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem ([1]). Členské státy zveřejní do 31. ledna každého roku kritéria pro definování těchto oprávněných zákazníků;

b) nejpozději od 1. července 2004 všichni zákazníci mimo domácnosti;

c) od 1. července 2007 všichni zákazníci.

2. Aby se předešlo nerovnováze při otevírání trhů se zemním plynem:

a) smlouvy na dodávky s oprávněným zákazníkem v soustavě jiného členského státu se nezakazují, je-li zákazník považován za oprávněného v obou daných soustavách;

b) pokud jsou odmítnuty transakce popsané v písmenu a) kvůli tomu, že zákazník je oprávněný jen v jedné z obou soustav, může Komise s přihlédnutím k situaci na trhu a k obecnému zájmu nařídit odmítající straně provést požadované dodávky na žádost některého z členských států, v nichž se soustavy nacházejí.

Článek 37

Přímá vedení

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, která umožní

a) plynárenským podnikům usazeným na jejich území zásobovat oprávněné zákazníky prostřednictvím přímých vedení;

b) každému oprávněnému zákazníkovi usazenému na jejich území, aby byl plynárenskými podniky zásobován prostřednictvím přímých vedení.

([1]) Úř. věst. L 204, 21.7.1998, s. 1.

2. Členské státy nebo jimi určený příslušný orgán stanoví kritéria pro povolení výstavby nebo provozování přímých vedení na svém území v případech, kdy je pro výstavbu nebo provozování přímých vedení požadováno povolení (tj. licence, povolení, koncese, souhlas nebo schválení). Tato kritéria musí být objektivní a nediskriminační.

3. Členské státy mohou podmínit vydání povolení k výstavbě přímého vedení buď odmítnutím přístupu k soustavě na základě článku 34, anebo zahájením smírčího řízení podle článku 40.

KAPITOLA VIII

Národní regulační orgány

Článek 38

Určení regulačních orgánů a jejich nezávislost

1. Každý členský stát určí jediný národní regulační orgán na celostátní úrovni.

2. Odstavcem 1 tohoto článku není dotčeno určení jiných regulačních orgánů na regionální úrovni v členských státech, pokud existuje jediný zástupce pro reprezentační a kontaktní účely na úrovni Společenství v radě regulačních orgánů agentury v souladu s čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. …/2009.

3. Odchylně od odstavce 1 tohoto článku může členský stát určit regulační orgány pro malé soustavy na geograficky samostatném území, které má v roce 2008 celkovou spotřebu menší než 3 % spotřeby členského státu, jehož je součástí. Touto odchylkou není dotčeno jmenování jediného zástupce pro reprezentační a kontaktní účely na úrovni Společenství v radě regulačních orgánů Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů v souladu s čl. 13 odst. 1 nařízení(ES) č. …/2009.

4. Členské státy zaručí nezávislost regulačního orgánu a zajistí, aby své pravomoci vykonával nestranně a transparentně. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby při plnění svých regulačních úkolů svěřených mu touto směrnicí a souvisejícími právními předpisy regulační orgán:

a) byl právně odlišný od jakéhokoli jiného veřejnoprávního nebo soukromoprávního subjektu a na něm funkčně nezávislý,

b) zajistil, aby jeho zaměstnanci a osoby odpovědné za jeho řízení

i) jednali nezávisle na jakémkoli tržním zájmu a

ii) při plnění svých regulačních úkolů nevyhledávali ani nepřijímali přímé pokyny od vlády nebo jiného veřejnoprávního nebo soukromoprávního subjektu. Tímto požadavkem není dotčena případná úzká spolupráce s jinými příslušnými vnitrostátními orgány nebo všeobecné politické pokyny, které byly vydány příslušnou vládou a které se netýkají regulačních pravomocí a povinností podle článku 40.

5. Za účelem ochrany nezávislosti regulačního orgánu členské státy zejména zajistí, aby:

a) regulační orgány mohl přijímat samostatná rozhodnutí nezávisle na jakémkoli politickém subjektu a měl autonomii při plnění příslušného rozpočtu a odpovídající lidské i finanční zdroje pro výkon svých povinností;

b) nejvyšší vedení regulačního orgánu bylo jmenováno na dobu nejméně pěti let a během jeho funkčního období bylo možné jej z funkce odvolat jen v případě, že již neplní podmínky stanovené v tomto článku nebo se dopustilo vážného pochybení podle vnitrostátního práva.

Článek 39

Obecné cíle regulačních orgánů

Při plnění regulačních úkolů stanovených v této směrnici přijme regulační orgányv rámci svých povinností a pravomocí stanovených v článku 40, a to případně v úzké konzultaci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány a aniž jsou dotčeny jejich pravomoci, veškerá přiměřená opatření k dosažení těchto cílů:

a) podpora – v úzké spolupráci s agenturou, regulačními orgány dalších členských států a s Komisí – konkurenceschopného, bezpečného a environmentálně udržitelného vnitřního trhu se zemním plynem v rámci Společenství a účinné otevření trhu pro všechny zákazníky a dodavatele ve Společenství;

b) rozvoj konkurenceschopných a řádně fungujících regionálních trhů v rámci Společenství za účelem dosažení cíle uvedeného v písmenu a);

c) odstranění překážek bránících obchodování se zemním plynem mezi členskými státy, mimo jiné rozvoj vhodných přeshraničních přepravních kapacit k uspokojení poptávky a posilování integrace vnitrostátních trhů, což může usnadnit toky zemního plynu po celém Společenství;

d) podpora rozvoje bezpečných, spolehlivých a efektivních nediskriminačních soustav i jejich přiměřenosti;

e) usnadnění přístupu nové výrobní kapacity k rozvodné síti, zejména odstranění překážek, které by mohly bránit přístupu nových subjektů vstupujících na trh;

f) zajištění toho, aby byly provozovatelům a uživatelům soustavy poskytovány vhodné pobídky, jak krátkodobě, tak dlouhodobě, ke zvyšování výkonnosti soustav a k podpoře integrace trhu;

g) zajištění účinného fungování příslušného vnitrostátního trhu a podpora účinné hospodářské soutěže a ochrany spotřebitele;

h) přispívání k vysokým standardům veřejné služby ve vztahu k zemnímu plynu, ochraně ohrožených zákazníků a účinnosti opatření na ochranu spotřebitele stanovených v příloze I.

Článek 40

Povinnosti a pravomoci regulačních orgánů

1. Regulační orgán má tyto povinnosti:

a) zajistit, aby provozovatelé přepravní a distribuční soustavy a případně vlastníci soustavy, jakož i jakékoli plynárenské podniky plnily své povinnosti vyplývající z této směrnice a z dalších příslušných právních předpisů Společenství, včetně těch, které se týkají přeshraničních otázek;

b) spolupracovat na přeshraničních otázkách s regulačním orgánem nebo orgány příslušných členských států;

c) dodržovat a provádět jakákoli relevantní právně závazná rozhodnutí agentury a Komise;

d) každoročně podávat příslušným orgánům členských států, agentuře a Komisi zprávu o činnosti a plnění svých povinností. Tato zpráva obsahuje přijatá opatření a dosažené výsledky ve vztahu k jednotlivým úkolům uvedeným v tomto článku;

e) zabezpečit, aby nedocházelo k žádným vzájemným subvencím mezi přepravními, distribučními, skladovacími, LNG a dodavatelskými činnostmi;

f) sledovat investiční plány provozovatelů přepravní soustavy a posuzovat ve své výroční zprávě investiční plány provozovatelů přepravní soustavy, pokud jde o jejich soulad s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítí pro celé Společenství uvedeným v čl. 8 odst. 3 písm. b) nařízení (ES) č. …/2009;

g) sledovat dodržování pravidel pro bezpečnost a spolehlivost sítě a sledovat standardy a požadavky pro kvalitu síťových služeb;

h) sledovat úroveň transparentnosti a zajistit, aby plynárenské podniky dodržovaly povinnost transparentnosti;

i) sledovat stupeň otevřenosti trhu a stupeň hospodářské soutěže na velkoobchodní a maloobchodní úrovni, včetně burz pro obchodování se zemním plynem, cen pro zákazníky z domácností, počtu případů přechodu k jinému dodavateli, počtu případů odpojení a stížností zákazníků z domácností, jakož i jakákoli narušení nebo omezení hospodářské soutěže, včetně poskytování veškerých relevantních informací a upozorňování příslušných orgánů pro hospodářskou soutěž na veškeré relevantní případy;

j) sledovat čas, který provozovatelé přepravní a distribuční soustavy potřebují na provedení připojení a opravy;

k) sledovat a přezkoumávat podmínky přístupu ke skladování, skladování v potrubí a k jiným pomocným službám uvedeným v článku 32. Je-li režim přístupu ke skladování definován podle čl. 32 odst. 3, nezahrnuje tento úkol přezkum sazeb.

l) zveřejňovat alespoň jednou ročně doporučení o souladu dodavatelských sazeb s článkem 3;

m) zajišťovat přístup k údajům o spotřebě zákazníků, umožnění dobrovolného používání harmonizovaného formátu na vnitrostátní úrovni pro údaje o spotřebě a přístup k údajům podle přílohy I písm. h);

n) sledovat provádění pravidel, která se týkají úlohy a povinností provozovatelů přepravní soustavy, provozovatelů distribuční soustavy, dodavatelů a zákazníků a dalších účastníků trhu podle nařízení (ES) č. …/2009;

o) sledovat řádné uplatňování kritérií, která určují, zda se na skladovací zařízení vztahuje čl. 32 odst. 3, nebo čl. 32 odst. 4;

p) sledovat provádění ochranných opatření uvedených v článku 45.

2. Pokud je to v některém členském státě stanoveno, mohou být povinnosti sledování uvedené v odstavci 1 prováděny jinými orgány než regulačním orgánem. V takovém případě se informace, které jsou výsledkem takového sledování, zpřístupní co nejdříve regulačnímu orgánu.

Aniž jsou dotčeny konkrétní pravomoci regulačního orgánů a v souladu se zásadou lepší právní úpravy, si regulační orgán při výkonu povinností uvedených v odstavci 1 zachovává svou nezávislost, a je-li to vhodné, konzultuje s provozovateli přepravní soustavy a případně úzce spolupracujé s jinými relevantními vnitrostátními orgány.

Žádné schválení ze strany regulačního orgánu nebo agentury podle této směrnice nebrání tomu, aby v budoucnu regulační orgány v řádně odůvodněných případech použily své pravomoci podle tohoto článku nebo aby jakýkoli jiný příslušný orgán nebo Komise uložily sankce.

3. Je-li podle článku 14 určen nezávislý provozovatel soustavy, musí regulační orgán vedle povinností, které má plnit podle odstavce 1 tohoto článku, rovněž:

a) sledovat dodržování povinností, které pro vlastníka přepravní soustavy a nezávislého provozovatele soustavy vyplývají z tohoto článku, a v souladu s odst. 4 písm. d) ukládat sankce za jejich nedodržení;

b) sledovat vztahy a komunikaci mezi nezávislým provozovatelem soustavy a vlastníkem přepravní soustavy s cílem zajistit, aby nezávislý provozovatel soustavy plnil své povinnosti, a zejména schvalovat smlouvy a jednat jako orgán pro řešení sporů mezi nezávislým provozovatelem soustavy a vlastníkem přepravní soustavy, pokud jde o případné stížnosti podané kteroukoli ze stran podle odstavce 9;

c) aniž je dotčen postup podle čl. 14 odst. 2 písm. c), ve vztahu k prvnímu desetiletému plánu rozvoje sítě schvalovat investiční plány a víceletý plán rozvoje sítě předkládaný každoročně nezávislým provozovatelem soustavy;

d) zajistit, aby sazby za přístup k síti vybírané nezávislými provozovateli soustavy zahrnovaly odměnu pro vlastníka nebo vlastníky sítě, která je přiměřená užívání majetku tvořícího danou síť a jakýmkoli novým investicím do tohoto majetku, pokud jsou vynaloženy hospodárně a efektivně;

e) mít pravomoc provádět inspekce, včetně inspekcí neohlášených, v prostorách vlastníka přepravní soustavy a nezávislého provozovatele soustavy.

4. Členské státy zajistí, aby regulačním orgánům byly uděleny pravomoci, které jim umožní účinně a rychle plnit povinnosti uvedené v odstavcích 1, 3 a 6. Za tímto účelem má regulační orgán alespoň tyto pravomoci:

a) vydávat závazná rozhodnutí týkající se plynárenských podniků;

b) provádět šetření týkající se fungování trhů se zemním plynem a rozhodovat o jakýchkoli nutných a přiměřených opatřeních na podporu účinné hospodářské soutěže a zajištění řádného fungování trhu, a ukládat tato opatření. Pokud je to vhodné, má regulační orgán rovněž pravomoc spolupracovat při provádění šetření souvisejících s právními předpisy o hospodářské soutěži s vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž nebo Komisí;

c) vyžadovat od plynárenských podniků jakékoli informace, jež jsou důležité pro plnění jejich úkolů;

d) ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce plynárenským podnikům, které neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo agentury, nebo uložení takových sankcí navrhnout příslušnému soudu. To zahrnuje pravomoc ukládat nebo navrhovat uložení sankcí až do výše 10 % ročního obratu provozovatele přepravní soustavy nebo 10 % ročního obratu vertikálně integrovaného podniku vůči provozovateli přepravní soustavy nebo případně vertikálně integrovanému podniku za neplnění příslušných povinností podle této směrnice; a

e) disponovat vhodnými právy na šetření a příslušnými pravomocemi vydávat pokyny při řešení sporů podle odstavců 9 a 10.

5. Pokud byl určen provozovatel přepravní soustavy v souladu s kapitolou IV, musí mít regulační orgán kromě povinností a pravomocí podle odstavců 1 a 4 tohoto článku alespoň tyto povinnosti a pravomoci:

a) ukládat sankce v souladu s odst. 4 písm. d) za diskriminační chování ve prospěch vertikálně integrovaného podniku;

b) sledovat komunikaci mezi provozovatelem přepravní soustavy a vertikálně integrovaným podnikem s cílem zajistit, aby provozovatel přepravní soustavy plnil své povinnosti;

c) vystupovat jako orgán pro řešení sporů mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přepravní soustavy, pokud jde o jakoukoli stížnost podle odstavce 9;

d) sledovat obchodní a finanční vztahy, včetně půjček mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přepravní soustavy;

e) schvalovat veškeré obchodní a finanční dohody mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přepravní soustavy za předpokladu, že tyto dohody jsou v souladu s tržními podmínkami;

f) požadovat odůvodnění ze strany vertikálně integrovaného podniku, pokud obdrží oznámení od kontrolora shody v souladu s čl. 21 odst. 4. Takové odůvodnění obsahuje zejména důkazní materiály o tom, že nenastalo žádné diskriminační chování zvýhodňující vertikálně integrovaný podnik;

g) provádět inspekce, včetně neohlášených inspekcí, v prostorách vertikálně integrovaného podniku a provozovatele přepravní soustavy;

h) zadat všechny nebo konkrétní úkoly provozovatele přepravní soustavy nezávislému provozovateli soustavy jmenovanému v souladu s článkem 14 v případě trvalého neplnění povinností podle této směrnice ze strany provozovatele přepravní soustavy, zejména v případě opakovaného diskriminačního chování ve prospěch vertikálně integrovaného podniku.

6. Regulační orgány jsou odpovědné za stanovování nebo schvalování alespoň metod používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek před tím, než vstoupí v platnost, pro

a) připojení a přístup k vnitrostátním sítím, včetně sazeb za přepravu a distribuci a podmínek přístupu k zařízením LNG a sazeb za tento přístup. Tyto sazby nebo metody musí umožňovat provádění nezbytných investic do sítí a zařízení LNG tak, aby díky těmto investicím bylo možné zabezpečit rentabilitu sítí a zařízení LNG;

b) poskytování vyrovnávacích služeb.

7. Při stanovování nebo schvalování sazeb nebo metodik musí regulační orgány zajistit, aby byly provozovatelům přepravních a distribučních soustav poskytnuty přiměřené pobídky, jak krátkodobě, tak dlouhodobě, pro zvyšování účinnosti, podporu integrace trhu a bezpečnosti dodávek a souvisejících výzkumných činností.

8. Regulační orgány mají právo v případě potřeby od provozovatelů přepravní a distribuční soustavy, provozovatelů zařízení LNG a skladovacího zařízení požadovat, aby změnili podmínky, včetně sazeb nebo metodik uvedených v tomto článku, tak aby byly přiměřené a používaly se nediskriminačním způsobem. V případě, že režim přístupu ke skladování je stanoven v souladu s čl. 32 odst. 3, nezahrnuje tento úkol změnu sazeb.

9. Každá osoba, která podala stížnost na provozovatele přepravní, skladovací, LNG nebo distribuční soustavy ohledně záležitostí uvedených v odstavcích 1 až 8, může podat stížnost regulačnímu orgánu, který jako orgán pro řešení sporů vydá rozhodnutí do dvou měsíců po obdržení stížnosti. Tuto lhůtu je možné prodloužit o dva měsíce, pokud regulační orgán potřebuje další informace. Tuto prodlouženou lhůtu je možné dále prodloužit po dohodě s navrhovatelem. Rozhodnutí regulačního orgánu má závazný účinek, pokud není zrušeno v rámci odvoláno.

10. Každá osoba, které se to týká a která má právo si stěžovat na rozhodnutí o metodách přijaté podle tohoto článku, nebo má-li regulační orgán konzultační povinnost ohledně navrhovaných metod, může podat stížnost za účelem přezkoumání rozhodnutí, a to ve lhůtě nejvýše dvou měsíců od zveřejnění rozhodnutí nebo návrhu rozhodnutí nebo v kratší lhůtě stanovené členskými státy. Tato stížnost nemá odkladný účinek.

11. Členské státy vytvoří vhodné a účinné mechanismy pro regulaci, kontrolu a transparentnost tak, aby zabránily veškerému zneužívání dominantního postavení a bezohlednému chování, zejména ke škodě spotřebitelů. Tyto mechanismy berou v úvahu ustanovení Smlouvy, a zejména její článek 82.

12. Členské státy zajistí, aby v souladu s vnitrostátním právem byla přijata vhodná opatření, včetně správních opatření nebo trestních řízení proti odpovědným fyzickým nebo právnickým osobám, pokud nejsou dodržena pravidla o důvěrnosti stanovená touto směrnicí.

13. Stížnosti uvedené v odstavcích 9 a 10 se podávají, aniž je dotčen výkon práva na opravný prostředek podle práva Společenství nebo práva členských států.

14. Rozhodnutí přijatá regulačními orgány musí být odůvodněná a oprávněná, aby byl možný jejich soudní přezkum.

15. Členské státy zajistí, aby na vnitrostátní úrovni existovaly vhodné mechanismy, v jejichž rámci má strana, které se rozhodnutí regulačního orgánu týká, právo podat opravný prostředek k subjektu, který je na zúčastněných stranách nezávislý.

Článek 41

Regulační režim pro přeshraniční otázky

1. Regulační orgány úzce spolupracují a vzájemně se konzultují a poskytují si navzájem i agentuře jakékoli informace nezbytné pro plnění jejich úkolů podle této směrnice. U předávaných informací zajistí přijímající orgán stejnou úroveň důvěrnosti, jaká je vyžadována od orgánu, který informaci poskytl.

2. Regulační orgány spolupracují přinejmenším na regionální úrovni s cílem podporovat tvorbu provozních ujednání vedoucích k umožnění optimálního řízení sítě, podpoře společných burz pro obchodování se zemním plynem a k přidělování přeshraničních kapacit a s cílem umožnit minimální úroveň propojovací kapacity, mimo jiné prostřednictvím nových propojení, v rámci regionu a mezi regiony, s cílem umožnit rozvoj účinné hospodářské soutěže a zlepšení bezpečnosti dodávek.

3. Opatření uvedená v odstavci 2 se provádějí podle potřeby v úzké konzultaci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány a aniž jsou dotčeny konkrétní pravomoci těchto vnitrostátních orgánů.

4. Komise může přijmout rámcové pokyny ohledně rozsahu povinností regulačních orgánů týkající se vzájemné spolupráce a spolupráce s agenturou. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

Článek 42

Dodržování rámcových pokynů

1. Kterýkoli regulační orgán a Komise si mohou vyžádat stanovisko agentury k tomu, zda je rozhodnutí regulačního orgánu v souladu s rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v nařízení (ES) č. …/2009.

2. Agentura poskytne do čtyř měsíců ode dne přijetí žádosti své stanovisko regulačnímu orgánu, který si je vyžádal, nebo případně Komisi a rovněž regulačnímu orgánu, který dotyčné rozhodnutí vydal.

3. Pokud regulační orgán, který rozhodnutí vydal, nenaplní stanovisko agentury do čtyř měsíců ode dne, kdy jej obdržel, uvědomí o tom agentura Komisi.

4. Kterýkoli regulační orgán může Komisi uvědomit, má-li za to, že rozhodnutí důležité pro přeshraniční obchod přijaté určitým regulačním orgánem není v souladu s rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v nařízení (ES) č. …/2009, a to do dvou měsíců ode dne tohoto rozhodnutí.

5. Pokud Komise do dvou měsíců poté, co ji uvědomila agentura v souladu s odstavcem 3 nebo regulační orgán v souladu s odstavcem 4, nebo z vlastního podnětu do tří měsíců ode dne rozhodnutí shledá, že dané rozhodnutí určitého regulačního orgánu vyvolává vážné pochybnosti z hlediska jeho slučitelnosti s rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v nařízení (ES) č. …/2009, může Komise rozhodnout o dalším projednání dané věci. V takovém případě vyzve regulační orgán a účastníky řízení před regulačním orgánem, aby předložili připomínky.

6. Pokud se Komise rozhodla danou věc dále projednat, nejpozději do čtyř měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí vydá konečné rozhodnutí:

a) nevznášet námitky proti rozhodnutí regulačního orgánu; nebo

b) vyžadující, aby dotčený regulační orgán zrušil své rozhodnutí, má-li za to, že rámcové pokyny nebyly dodrženy.

7. Pokud Komise nepřijala rozhodnutí o dalším projednání dané věci nebo konečné rozhodnutí ve lhůtách stanovených v odstavcích 5 a 6, má se za to, že proti rozhodnutí regulačního orgánu nevznesla námitky.

8. Regulační orgán naplní rozhodnutí Komise vyžadující zrušení jeho rozhodnutí do dvou měsíců a uvědomí o tom Komisi.

9. Komise může přijmout rámcové pokyny, které podrobně stanoví, jak mají regulační orgány, agentura a Komise postupovat, pokud jde o zajištění souladu rozhodnutí přijímaných regulačními orgány s rámcovými pokyny, na něž odkazuje tento článek. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

Článek 43

Vedení záznamů

1. Členské státy vyžadují, aby dodavatelské podniky uchovávaly pro potřeby vnitrostátních orgánů, včetně regulačního orgánu, vnitrostátníchorgánů pro hospodářskou soutěž a Komise, za účelem plnění jejich úkolů alespoň po dobu pěti let náležité údaje týkající se všech transakcí podle smluv na dodávky zemního plynu a deriváty na zemní plyn s velkoodběrateli a provozovateli přepravní soustavy, jakož i s provozovateli skladovacího zařízení a zařízení LNG.

2. Údaje musí obsahovat podrobnosti o vlastnostech příslušných transakcí, jako například pravidla upravující trvání, dodání a plnění, množství, data a časy uskutečnění a ceny transakcí a informace k identifikaci dotčeného velkoodběratele, jakož i stanovené podrobnosti o všech nenaplněných smlouvách na dodávky zemního plynu a derivátech na zemní plyn.

3. Regulační orgán může rozhodnout, že části těchto informací poskytne účastníkům trhu, ovšem za podmínky, že se nezveřejní informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které se týkají jednotlivých účastníků trhu nebo jednotlivých transakcí. Tento odstavec se nevztahuje na informace o finančních nástrojích, které spadají do oblasti působnosti směrnice 2004/39/ES.

4. K zajištění jednotného uplatňování tohoto článku může Komise přijmout rámcové pokyny vymezující metodiky a opatření pro vedení záznamů, jakož i formu a obsah údajů, které mají být uchovávány. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 50 odst. 3.

5. Pokud jde o transakce s deriváty na zemní plyn dodavatelských podniků s velkoodběrateli a provozovateli přepravní soustavy, jakož i s provozovateli skladovacího zařízení a zařízení LNG, použije se tento článek pouze poté, co Komise přijme rámcové pokyny uvedené v odstavci 4.

6. Ustanovení tohoto článku nezakládají vůči orgánům uvedeným v odstavci 1 další povinnosti pro subjekty spadající do oblasti působnosti směrnice 2004/39/ES.

7. Potřebují-li orgány uvedené v odstavci 1 přístup k údajům, které uchovávají subjekty spadající do oblasti působnosti směrnice 2004/39/ES, poskytnou požadované údaje orgánům uvedeným v odstavci 1 orgány příslušné podle uvedené směrnice.

KAPITOLA IX

Maloobchodní trhy

Článek 44

Maloobchodní trhy

V zájmu snadnějšího vzniku dobře fungujících a transparentních maloobchodních trhů ve Společenství zajistí členské státy, aby byly úloha a povinnosti provozovatelů přepravní soustavy, provozovatelů distribuční soustavy, dodavatelských podniků, zákazníků a případně dalších účastníků trhu vymezeny, pokud jde o smluvní ujednání, závazky vůči zákazníkům, pravidla pro předávání údajů a zúčtování, vlastnictví údajů a odpovědnost za měření.

Tato pravidla se zveřejní a vytvoří s cílem usnadnit přístup zákazníků a dodavatelů k sítím, přičemž podléhají přezkumu ze strany regulačních orgánů nebo jiných příslušných vnitrostátních orgánů.

KAPITOLA X

Závěrečná ustanovení

Článek 45

Ochranná opatření

1. V případě náhlé krize na trhu s energií nebo ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy může členský stát dočasně přijmout nezbytná ochranná opatření.

2. Tato opatření smějí narušit řádné fungování vnitřního trhu jen v co nejmenší míře a nesmějí mít širší působnost, než je naprosto nezbytné pro vyřešení náhle vzniklých potíží.

3. Dotyčný členský stát tato opatření neprodleně oznámí ostatním členským státům a Komisi, která může rozhodnout, že je daný členský stát musí změnit nebo zrušit, pokud narušují hospodářskou soutěž a nepříznivě ovlivňují obchod způsobem, který je v rozporu s obecným zájmem.

Článek 46

Rovné podmínky

1. Opatření, která mohou členské státy přijmout podle této směrnice za účelem zajištění rovných podmínek musí být v souladu se Smlouvou, zejména pak s článkem 30 Smlouvy, a právními předpisy Společenství.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být přiměřená, nediskriminační a transparentní. Tato opatření mohou být uvedena v účinnost pouze po oznámení Komisi a vyžadují její schválení.

3. Komise se k oznámení podle odstavce 2 vyjádří do dvou měsíců od jeho obdržení. Tato lhůta začíná běžet dnem následujícím po obdržení úplných informací. Pokud se Komise v této dvouměsíční lhůtě nevyjádří, má se za to, že Komise vůči oznámeným opatřením nevznesla námitky.

Článek 47

Výjimky z platebních závazků „ber nebo plať“

1. Pokud se plynárenský podnik dostal nebo se domnívá, že by se mohl dostat, do vážných hospodářských a finančních obtíží v důsledku platebních závazků „ber nebo plať“, převzatých na základě jedné nebo více smluv o nákupu plynu, může zaslat příslušnému členskému státu nebo určenému příslušnému orgánu žádost o udělení dočasné výjimky z článku 31. Podle volby členského státu jsou žádosti podávány podle jednotlivých případů buď před zamítnutím přístupu k soustavě, nebo po něm. Členské státy mohou nechat na plynárenském podniku, zda podá žádost před zamítnutím přístupu k soustavě nebo po něm. Pokud plynárenský podnik odmítne přístup, musí být žádost podána neprodleně. K žádosti musí být přiloženy veškeré potřebné informace o povaze a rozsahu obtíží a o snahách podniknutých plynárenským podnikem k jejich vyřešení.

Pokud se nenabízí žádné jiné přiměřené řešení, může členský stát nebo určený příslušný orgán s přihlédnutím k odstavci 3 rozhodnout o udělení výjimky.

2. Členský stát nebo určený příslušný orgán neprodleně oznámí Komisi své rozhodnutí o udělení výjimky spolu se všemi potřebnými informacemi. Tyto informace mohou být Komisi předloženy v souhrnné podobě, aby mohla Komise přijmout podložené rozhodnutí. Do osmi týdnů po obdržení oznámení může Komise požádat členské státy nebo určené příslušné orgány, aby změnily nebo zrušily rozhodnutí o udělení výjimky.

Pokud dotyčný určený regulační orgán nebo členský stát uvedené žádosti ve lhůtě čtyř týdnů nevyhoví, přijme Komise konečné rozhodnutí neprodleně poradním postupem podle čl. 50 odst. 2.

Komise zachová důvěrnost citlivých obchodních informací.

3. Při rozhodování o výjimkách uvedených v odstavci 1 vezme členský stát nebo určený příslušný orgán a Komise v úvahu zejména tato kritéria:

a) cíl, spočívající v dosažení konkurenčního trhu s plynem;

b) potřeba plnit povinnosti veřejné služby a zajistit bezpečnost dodávek;

c) postavení plynárenského podniku na trhu s plynem a skutečný stav hospodářské soutěže na tomto trhu;

d) závažnost hospodářských a finančních obtíží, na které narážejí plynárenské podniky a podniky zabývající se přepravou nebo oprávnění zákazníci;

e) data podpisu a podmínky dané smlouvy nebo smluv, včetně toho, do jaké míry umožňují přihlížet k vývoji trhu;

f) úsilí vynaložené při řešení problému;

g) míra, v jaké podnik při převzetí dotyčných platebních závazků „ber nebo plať" mohl, s ohledem na tuto směrnici, přiměřeným způsobem předvídat, že mohou vzniknout vážné obtíže;

h) úroveň propojení soustavy s ostatními soustavami a stupeň interoperability těchto soustav; a

i) důsledky, jaké by mělo udělení výjimky na řádné uplatňování této směrnice, pokud jde o bezproblémové fungování vnitřního trhu se zemním plynem.

Rozhodnutí o žádosti o výjimku týkající se platebních smluv „ber nebo plať" uzavřených před … (*) vstupem této směrnice v platnost by neměla vést k situaci, v níž je nemožné nalézt jiná rentabilní odbytiště. V každém případě se obtíže nepovažují za závažné, pokud prodej zemního plynu neklesne pod úroveň záruk minimálního odběru obsažených ve smlouvách o nákupu plynu „ber nebo plať" anebo pokud daná smlouva o nákupu plynu „ber nebo plať" může být změněna nebo plynárenský podnik je schopen nalézt jiná odbytiště.

4. Plynárenské podniky, kterým nebyla udělena výjimka uvedená v odstavci 1 tohoto článku, nesmějí odmítnout nebo nesmějí nadále odmítat přístup k soustavě v důsledku závazků „ber nebo plať" přijatých ve smlouvě o nákupu plynu. Členské státy dbají na dodržování odpovídajících ustanovení kapitoly VII, totiž článků 31 až 44.

5. Každá výjimka udělená na základě výše uvedených ustanovení musí být řádně odůvodněna. Komise zveřejní rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropské unie*.

6. Do … (**) pěti let od vstupu této směrnice v platnost předloží Komise hodnotící zprávu o zkušenostech získaných s uplatňováním tohoto článku, aby Evropský parlament a Rada mohly včas posoudit nezbytnost jeho úpravy.

Článek 48

Vznikající a izolované trhy

1. Členské státy, které nejsou přímo napojeny na propojenou soustavu jiného členského státu a které mají pouze jednoho hlavního vnějšího dodavatele, se mohou odchýlit od článků 4, 9, 36 nebo 37. Dodavatelský podnik, jehož podíl na trhu je vyšší než 75 %, se považuje za hlavního dodavatele. Každá taková výjimka pozbývá platnosti v okamžiku, kdy alespoň jedna z podmínek uvedených v tomto pododstavci není splněna. Každá taková výjimka se musí oznámit Komisi.

Kypr se může odchýlit od článků 4, 9, 36 nebo 37. Tato výjimka pozbývá platnosti v okamžiku, kdy Kypr přestane splňovat podmínky izolovaného trhu.

Články 4, 9, 36 nebo 37 se nevztahují na Estonsko, Lotyšsko a Finsko, dokud se kterýkoli z těchto států přímo nenapojí na propojenou soustavu jiného členského státu, než je Estonsko, Lotyšsko, Litva nebo Finsko. Tímto pododstavcem nejsou dotčeny výjimky podle prvního pododstavce.

2. Členský stát, který má právo na přiznání postavení vznikajícího trhu a který by se v důsledku provádění této směrnice dostal do vážných obtíží, se může odchýlit od článků 4 a 9, čl. 13 odst. 1 a 2, článků 14, a 24, čl. 25 odst. 5, článků 26, 30 a 31, čl. 36 odst. 1 nebo článku 37. Tato výjimka pozbývá platnosti v okamžiku, kdy členský stát již nemá právo na přiznání postavení vznikajícího trhu. Každá taková výjimka se musí oznámit Komisi.

Kypr se může odchýlit od článků 4 a 9, čl. 13 odst. 1 a 2, článků 14 a 24, čl. 25 odst. 5, článků 26, 30 a 31, čl. 36 odst. 1 nebo článku 37.Tato výjimka pozbývá platnosti v okamžiku, kdy Kypr přestane splňovat podmínky izolovaného trhu.

3. Ke dni, ke kterému výjimka uvedená v odstavci 2 pozbývá platnosti, povede definice oprávněných zákazníků k otevření trhu odpovídajícímu přinejmenším 33 % celkové roční spotřeby plynu na vnitrostátním trhu s plynem. Dva roky poté se použije čl. 36 odst. 1 písm. b) a tři roky poté se použije čl. 36 odst. 1 písm. c). Dokud není použitelný čl. 36 odst. 1 písm. b), mohou se členské státy uvedené v odstavci 2 tohoto článku rozhodnout nepoužívat článek 31, pokud jde o pomocné služby a dočasné skladování k procesu znovuzplynování zemního plynu a jeho následné dodávání do přepravní soustavy.

4. Pokud by provádění této směrnice způsobilo vážné obtíže v zeměpisně vymezeném území členského státu, zejména pokud jde o rozvoj přepravní infrastruktury a hlavní distribuční infrastruktury, jakož i s ohledem na povzbuzení investic, mohou členské státy požádat Komisi o dočasnou výjimku u článků 4 a 9, čl. 13 odst. 1 a 2, článků 14 a 24, čl. 25 odst. 5, článků 26, 30 a 31, čl. 36 odst. 1 nebo článku 37.

5. Komise může udělit výjimku uvedenou v odstavci 4 zejména s přihlédnutím k těmto kritériím:

— potřebě investic do infrastruktury, jejíž provoz by nebyl v konkurenčním tržním prostředí rentabilní,

— úrovni a vyhlídkám návratnosti vyžadovaných investic,

(*) Datum vstupu v platnost směrnice 2003/55/ES.
(**) Pěti letům ode dne vstupu v platnost směrnice 2003/55/ES.

— velikosti a vyspělosti plynárenské soustavy v dané oblasti,

— vyhlídkám daného trhu s plynem,

— zeměpisné velikosti a vlastnostem dané části území nebo oblasti, jakož i k socioekonomickým a demografickým faktorům.

Pokud jde o plynárenskou infrastrukturu jinou než distribuční, lze výjimku udělit, pouze pokud v této oblasti není vytvořena žádná plynárenská infrastruktura nebo byla vytvořena před méně než deseti lety. Dočasná výjimka nesmí překročit deset let od prvních dodávek plynu do této oblasti.

Pokud jde o distribuční infrastrukturu, lze výjimku udělit na období, které nesmí přesáhnout 20 let od prvních dodávek plynu prostřednictvím uvedené infrastruktury do této oblasti.

6. Článek 9 se nepoužije na Kypr, Lucembursko a Maltu.

7. Než Komise přijme rozhodnutí podle odstavce 5, informuje členské státy o žádostech podaných na základě odstavce 4 při zachování důvěrnosti. Toto rozhodnutí a výjimky uvedené v odstavcích 1 a 2 se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.

8. Řecko se může odchýlit od článků 4, 24, 25, 26, 31, 36 nebo 37 této směrnice pro zeměpisné oblasti a období vymezená v licencích, které vydalo před 15. březnem 2002 v souladu se směrnicí 98/30/ES, pro rozvoj a výhradní využívání distribučních sítí v některých zeměpisných oblastech.

Článek 49

Přezkum

Pokud Komise ve zprávě uvedené v čl. 51 odst. 3 dospěje k závěru, že vzhledem k účinnému způsobu, jakým byl uskutečňován přístup k síti v členském státě, který dává prostor pro zcela účinný, nediskriminační a neztížený přístup k síti, nejsou určité povinnosti uložené touto směrnicí podnikům (včetně povinností týkajících se právního oddělení provozovatelů distribuční soustavy) úměrné sledovanému cíli, může dotyčný členský stát podat Komisi žádost o osvobození od daného požadavku.

Členský stát oznámí tuto žádost neprodleně Komisi spolu s veškerými významnými informacemi nezbytnými k prokázání, že závěr obsažený ve zprávě o zabezpečení účinného přístupu k síti bude dodržen.

Do tří měsíců po obdržení oznámení vydá Komise stanovisko k žádosti dotyčného členského státu a případně předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy na změnu odpovídajících ustanovení této směrnice. V návrzích na změnu směrnice může Komise navrhnout osvobození dotyčného členského státu od daných požadavků za podmínky, že členský stát případně provádí stejně účinná opatření.

Článek 50

Výbor

1. Komisi je nápomocen výbor.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 3 a 7 rozhodnutí Rady 1999/468/ES s ohledem na článek 8 zmíněného rozhodnutí.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se čl. 5a odst. 1 až 4 a článek 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 uvedeného rozhodnutí.

Článek 51

Podávání zpráv

1. Komise sleduje a posuzuje uplatňování této směrnice a předkládá zprávu o celkovém pokroku Evropskému parlamentu a Radě poprvé do … (*) a poté jednou za rok. Zpráva obsahuje přinejmenším

a) získané zkušenosti a dosažený pokrok při vytváření úplného a plně fungujícího vnitřního trhu se zemním plynem a překážky, které v této souvislosti přetrvávají, včetně prvků dominantního postavení na trhu, koncentrace na trhu, bezohledného chování nebo chování narušujícího hospodářskou soutěž;

b) výjimky udělené podle této směrnice, včetně zavádění výjimky podle čl. 26 odst. 2 za účelem možného přezkoumání prahových hodnot;

c) rozsah, v němž byly požadavky na oddělení a stanovení sazeb uvedené v této směrnici úspěšné při zajišťování korektního a nediskriminačního přístupu k plynárenské soustavě Společenství a odpovídající úrovně hospodářské soutěže, jakož i hospodářské, environmentální a sociální důsledky otvírání trhu s plynem pro zákazníky;

d) přezkoumání záležitostí týkajících se úrovně kapacity soustavy a bezpečnosti dodávek zemního plynu ve Společenství, a zejména existující a předpokládanou rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou, berouc v úvahu fyzické kapacity pro výměnu mezi oblastmi a vývoj ve skladování (včetně otázky úměrnosti tržní regulace v tomto odvětví);

e) zvláštní pozornost věnuje opatřením přijatým v členských státech na pokrytí poptávky v době špičky a na řešení výpadků jednoho nebo více dodavatelů;

(*) 31. prosince roku následujícího po vstupu v platnost směrnice 2003/55/ES.

f) celkové zhodnocení pokroku dosaženého ve dvoustranných vztazích se třetími zeměmi, které vyrábějí a vyvážejí nebo přepravují zemní plyn, včetně pokroku při integraci trhu, obchodování a přístupu k síti těchto třetích zemí;

g) potřebu možných harmonizačních požadavků, které nejsou spojeny s ustanoveními této směrnice.

Zpráva o pokroku může případně obsahovat doporučení obsahující opatření k boji proti nepříznivým dopadům dominantního postavení na trhu a koncentrace trhu.

2. Každé dva roky zpráva o pokroku uvedená v odstavci 1 rovněž zahrne analýzu různých opatření přijatých členskými státy ke splnění povinností veřejné služby současně s posouzením účinnosti těchto opatření, a zejména jejich dopadu na hospodářskou soutěž na trhu se zemním plynem. Tato zpráva může případně zahrnovat doporučení týkající se opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni k dosažení vysoké úrovně veřejných služeb, nebo opatření zaměřených na zabránění rozkladu trhu.

3. Nejpozději do … (*) předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě jako součást obecného přezkumu podrobnou zvláštní zprávu, ve které uvede, v jakém rozsahu byly požadavky na oddělení podle kapitoly IV úspěšné a zajistily plnou a skutečnou nezávislost provozovatelů přepravní soustavy, přičemž jako srovnávací kritérium použije skutečné a účinné oddělení.

4. Pro účely posouzení podle odstavce 3 Komise zohlední zejména tato kritéria: spravedlivý a nediskriminační přístup k síti, účinné regulování, rozvoj sítě pro uspokojení potřeb trhu, ničím nenarušené podněty k investování, rozvoj infrastruktury pro vzájemné propojování, účinnou hospodářskou soutěž na trzích Společenství s energií a bezpečnost stavu dodávek ve Společenství.

5. Pokud to bude vhodné a zejména v případě, že zvláštní podrobná zpráva uvedená v odstavci 3 stanoví, že podmínky podle odstavce 4 nebyly v praxi zaručeny, Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy s cílem zajistit plnou a skutečnou nezávislost provozovatelů přepravní soustavy do dne … (**) tří let po dni uvedeném v čl. 53 odst. 1 prvním pododstavci.

6. Do 1. ledna 2006 Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě podrobnou zprávu o pokroku při vytváření vnitřního trhu se zemním plynem. Tato zpráva posoudí zejména:

— existenci nediskriminačního přístupu k síti;

— účinnost regulace;

— rozvoj infrastruktury propojení, podmínky tranzitu a situaci v bezpečnosti dodávek ve Společenství;

— rozsah, v jakém pro malé podniky a zákazníky z domácností přibývají úplné výhody otvírání trhů, zejména v souvislosti s úrovní veřejné služby;

— rozsah, v jakém jsou v praxi trhy otevřené také pro skutečnou hospodářskou soutěž, včetně hledisek dominantního postavení na trhu, koncentrace trhu, bezohledného chování a chování narušujícího hospodářskou soutěž;

— rozsah, v jakém zákazníci skutečně mění dodavatele a znovu dojednávají sazby;

— vývoj cen, včetně cen za dodávky, ve vztahu ke stupni otevřenosti trhů;

— zda účinný a nediskriminační přístup třetích osob ke skladování plynu existuje v případech, kdy je technicky nebo hospodářsky nezbytný s ohledem na zabezpečení účinného přístupu k soustavě;

— zkušenosti získané při uplatňování směrnice, pokud jde o skutečnou nezávislost provozovatelů soustavy ve vertikálně integrovaných podnicích, a zda byla vypracována další opatření vedle funkční nezávislosti a oddělení účetnictví, která mají účinky odpovídající právnímu oddělení.

Komise předloží případně návrhy Evropskému parlamentu a Radě, zejména aby byla zabezpečena vysoká úroveň veřejných služeb.

Komise předloží případně do 1. července 2007 návrhy Evropskému parlamentu a Radě, zejména za účelem zabezpečení úplné a skutečné nezávislosti provozovatelů distribuční soustavy. V případě potřeby se tyto návrhy v souladu s právními předpisy o ochraně hospodářské soutěže mají rovněž zabývat opatřeními, kterými se čelí dominantnímu postavení na trhu, koncentraci na trhu a bezohlednému chování nebo chování narušujícímu hospodářskou soutěž.

Článek 52

Zrušovací ustanovení

Směrnice 2003/55/ES se zrušuje s účinkem ode dne … (***), aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení a uplatňování uvedené směrnice. Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženouv příloze II.

Článek 53

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do … (***). Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Členské státy budou tyto předpisy používat ode dne … (***), s výjimkou článku 11, který budou používat ode dne … (****).

(*) Dvou letům ode dne uvedeného v čl. 53 odst. 1 prvním pododstavci, tj. 42 měsícům ode dne vstupu této směrnice v platnost.

(**) Třem rokům ode dne uvedeného v čl. 53 odst. 1 prvním pododstavci, tj. 54 měsícům od vstupu této směrnice v platnost.

(***) 18 měsícům od vstupu této směrnice v platnost.

(****) 42 měsícům od vstupu této směrnice v platnost.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musejí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 54

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost prvním dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 55

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

V … dne …

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předseda	*předseda nebo předsedkyně*
…	…

PŘÍLOHA I

OPATŘENÍ NA OCHRANU SPOTŘEBITELE

Aniž jsou dotčeny předpisy Společenství o ochraně spotřebitele, zejména směrnice 97/7/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku ([1]) a směrnice Rady 93/13/ES ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách ([2]), měla by opatření uvedená v článku 3 zákazníkům zabezpečit, aby

a) měli právo uzavřít se svým poskytovatelem služeb v plynárenství smlouvu, která obsahuje:

   — totožnost a adresu dodavatele;

   — poskytované služby, nabízenou úroveň kvality služeb, jakož i lhůtu pro počáteční připojení;

   — případné nabízené druhy služeb údržby;

   — prostředky, kterými je možné získávat aktuální informace o všech uplatňovaných sazbách a poplatcích za údržbu;

   — trvání smlouvy, podmínky, za nichž je možné služby nebo smlouvu obnovit nebo zrušit, existence práva na odstoupení od smlouvy;

   — všechny náhrady a odškodnění, které se uplatňují na smluvní službu v případě, že není dodržena úroveň kvality, a

   — způsob započetí postupů pro řešení sporů v souladu s písmenem f).

   Podmínky musí být spravedlivé a dobře známé předem. V každém případě by se tyto informace měly poskytovat před uzavřením nebo potvrzením smlouvy. Pokud se smlouvy uzavírají prostřednictvím zprostředkovatelů, poskytují se uvedené informace taktéž před uzavřením smlouvy;

b) dostávali přiměřené informace o každém úmyslu změnit smluvní podmínky a informace o svém právu na odstoupení v případě jejího vypovědění. Poskytovatelé služeb svým zákazníkům přímo a včas oznamují každé zvýšení poplatků ve vhodnou dobu, nejpozději jedno běžné zúčtovací období poté, co zvýšení nabude účinku. Členské státy zajistí, aby zákazníci mohli svobodně odstupovat od smluv, pokud nesouhlasí s novými podmínkami, které jim oznámil jejich poskytovatel služeb v plynárenství;

c) dostávali transparentní informace o uplatňovaných cenách a sazbách a o standardních podmínkách týkajících se přístupu a používání služeb v plynárenství;

d) jim byla poskytována široká nabídka způsobů plateb. Jakýkoli rozdíl v podmínkách musí odrážet náklady dodavatele týkající se různých platebních režimů. Obecné podmínky musí být korektní a transparentní. Poskytují se v jasném a srozumitelném jazyce. Zákazníci jsou chráněni před nepoctivými a zavádějícími způsoby prodeje;

e) jim nebyl účtován poplatek při změně dodavatele;

f) měli prospěch z transparentních, jednoduchých a levných postupů pro vyřizování stížností. Takové postupy umožňují, aby spory byly vyřešeny spravedlivě a pohotově; a v odůvodněných případech zabezpečují systém odškodnění nebo náhrady. Tyto postupy by měly, kdykoli-je to možné, být v souladu se zásadami stanovenými v doporučení Komise 98/257/ES ze dne 30. března 1998 o zásadách pro orgány odpovědné za mimosoudní urovnání sporů spotřebitelů ([3]);

g) při připojení k plynárenské soustavě byli informováni o svých právech týkajících se dodávek zemního plynu specifikované kvality za přijatelné ceny podle platných vnitrostátních právních předpisů;

h) měli k dispozici údaje o své spotřebě a mohli na základě výslovného souhlasu a zdarma poskytnout kterémukoli podniku s dodavatelskou licencí přístup ke svým měřeným údajům. Strana odpovídající za správu údajů je povinna tyto údaje podniku vydat. Členské státy určí formát těchto údajů a postup, jakým dodavatelé a spotřebitelé budou mít k těmto údajům přístup. Za tuto službu nesmějí být spotřebiteli účtovány žádné další náklady;

i) byli řádně informováni o skutečné spotřebě plynu a nákladech na ni, a to dostatečně často, aby mohli regulovat svou spotřebu plynu. Informace se podávají v dostatečném časovém rámci, který bere v úvahu možnosti měřicího zařízení spotřebitelů. Řádně se zohlední nákladová efektivita takových opatření. Za tuto službu nesmějí být spotřebiteli účtovány žádné další náklady;

j) mohli změnit dodavatele kdykoli během roku, přičemž spotřebitel má právo na konečnou fakturu nejpozději do tří měsíců po poslední dodávce realizované tímto předchozím dodavatelem.

([1]) Úř. věst. L 144, 4.6.1997, s. 19.
([2]) Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29.
([3]) Úř. věst. L 115, 17.4.1998, s. 31.

PŘÍLOHA II

SROVNÁVACÍ TABULKA

Směrnice 2003/55/ES	Tato směrnice
Článek 1	Článek 1
Článek 2	Článek 2
Článek 3	Článek 3
Článek 4	Článek 4
Článek 5	Článek 5
–	Článek 6
–	Článek 7
Článek 6	Článek 8
Článek 9	Článek 9
Článek 7	Článek 10
–	Článek 11
Článek 7	Článek 12
Článek 8	Článek 13
–	Článek 14
–	Článek 15
Článek 10	Článek 16
–	Článek 17
–	Článek 18
–	Článek 19
–	Článek 20
–	Článek 21
–	Článek 22
–	Článek 23
Článek 11	Článek 24
Článek 12	Článek 25
Článek 13	Článek 26
Článek 14	Článek 27
Článek 15	Článek 28
Článek 16	Článek 29
Článek 17	Článek 30
Článek 18	Článek 31
Článek 19	Článek 32
Článek 20	Článek 33
Článek 21	Článek 34

Směrnice 2003/55/ES	Tato směrnice
Článek 22	Článek 35
Článek 23	Článek 36
Článek 24	Článek 37
Čl. 25 odst. 1 první a druhá věta	Článek 38
–	Článek 39
Článek 25 (zbývající ustanovení)	Článek 40
–	Článek 41
–	Článek 42
–	Článek 43
–	Článek 44
Článek 26	Článek 45
–	Článek 46
Článek 27	Článek 47
Článek 28	Článek 48
Článek 29	Článek 49
Článek 30	Článek 50
Článek 31	Článek 51
Článek 32	Článek 52
Článek 33	Článek 53
Článek 34	Článek 54
Článek 35	Článek 55
Příloha A	Příloha I

ODŮVODNĚNÍ RADY

I. ÚVOD

1. Dne 19. září 2007 předložila Komise na základě čl. 47 odst. 2 a článků 55 a 95 Smlouvy návrh směrnice, kterou se mění směrnice 2003/55/ES, a to jako součást souboru obsahujícího čtyři další návrhy týkající se vnitřního trhu s energií.

2. Výbor regionů vydal stanovisko k celému balíčku dne 10. dubna 2008 ([1]) a Evropský hospodářský a sociální výbor dne 22. dubna 2008 ([2]).

3. Evropský parlament přijal stanovisko ([3]) v prvním čtení dne 9. července 2008 a schválil 122 změn. Komise nepředložila pozměněný návrh.

4. Dne 9. ledna 2009 přijala Rada v souladu s článkem 251 Smlouvy společný postoj v podobě přepracované směrnice.

II. CÍL NÁVRHU

5. Návrh je součástí třetího balíčku pro vnitřní trh s energií, spolu s nařízením o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám, směrnicí o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, s nařízením o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a nařízením, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů. Cílem směrnice je dokončení vnitřního trhu se zemním plynem, a to zejména zavedením:

   — ustanovení týkajících se účinného oddělení přepravy od výroby a dodávek, včetně postupu certifikace provozovatelů přepravní soustavy ve Společenství, jakož i ve třetích zemích;

   — ustanovení zaměřených na posílení nezávislosti vnitrostátních energetických regulačních orgánů a na harmonizaci jejich pravomocí na úrovni Společenství;

   — ustanovení zaměřených na posílení regionální solidarity a spolupráce;

   — ustanovení za účelem větší transparentnosti a lepšího fungování trhu s energií.

III. ANALÝZA SPOLEČNÉHO POSTOJE

6. Obecné poznámky

6.1. Rada dospěla k závěru, že v rámci úsilí o větší efektivnost, větší transparentnost a soudržnost se směrnicí 2003/55/ES a ve snaze o větší srozumitelnost je třeba ustanovení směrnice přepracovat. Obecně Rada dále plně respektovala pozměněný návrh Komise v tom smyslu, že nejednala o jiných ustanoveních než o těch, která jsou součástí návrhu Komise, kromě případů, kdy bylo nezbytné provést změny v návaznosti na změny, které v návrhu provedla Rada, změnit odkazy z důvodu přečíslení článků atd. Pokud to bylo možné, zachovala Rada přístup Komise a usilovala u odvětví elektřiny i u odvětví plynu o tutéž úpravu.

Komise přijala všechny změny, které Rada v jejím návrhu provedla.

6.2. Pokud jde o *122 změn přijatých Evropským parlamentem*, Rada stejně jako Komise

— přijala těchto 20 změn:

zcela (někdy s novou formulací): 50, 98 a 103;

zčásti, v zásadě nebo ve smyslu: 11, 12, 63, 64, 68, 78/125/135/138, 91 až 96, 98, 101, 104, a 107;

a

— zamítla těchto 44 změn: 1, 4, 10, 14, 15, 18, 19, 22, 30, 37 až 39, 41, 43, 47, 54, 57 až 59, 62, 65 až 67, 70 až 72, 82, 83, 89, 90, 97, 105, 106, 108 až 110, 113, 114, 116/137, 123, 126, 128, [129], 131, a 133, a to z důvodu obsahu nebo formy.

([1]) Úř. věst. C 172, 5.7.2008, s. 55.
([2]) Úř. věst. C 211, 19.8.2008, s. 23.
([3]) Dosud nezveřejněný v Úředním věstníku.

6.3. Rada se odchýlila od postoje Komise

— a přijala jednu změnu: 79

a

— zamítla těchto 59 změn: 2, 3, 5 až 9, 13, 16, 17, 20, 21, 23 až 29, 31 až 36, 40, 45, 46, 48, 49, 51 až 53, 55, 56, 60, 61, 69, 73 až 77, 80, 81, 84 až 88, [93/129+94-96] (zčásti), 99, 100, 102, 111, 112, 118, 120, 132, 136,

7. **Konkrétní poznámky:**

7.1. Pokud jde o *změny EP*, u nichž se Rada odchýlila od *postoje Komise*:

a) Rada přijala změnu 79, protože je stejně jako EP toho názoru, že rozhodnutí o činnostech a nezávislosti provozovatelů distribuční soustavy by nemělo být přijímáno postupem projednávání ve výborech.

b) Rada zamítla 59 výše uvedených změn (bod 6.3) z těchto důvodů:

i) změny se týkají ustanovení, která nejsou součástí návrhu Komise; tyto změny byly zamítnuty ze zásady (viz bod 6.1 výše): změny 6, 13, 21, 23, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 40, 45, 46, 48, 49, 51, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 111 (první část), 118, 120, 132.

ii) změny nejsou přínosné, a to zejména proto, že otázky jsou (zčásti) dostatečně obsaženy v jiných částech znění: změna 2 by oslabila důraz kladený 6. bodem odůvodnění; změna 7 se opakuje; změna 87 je zčásti obsažena v 15. bodě odůvodnění; změna 20 je již (částečně) obsažena ve 29. a 31. bodě odůvodnění; změna 26 není nutná; změna 60: tuto otázku řeší dostatečně článek 9; změna 61: tuto otázku řeší článek 51 o podávání zpráv; změnou 81 by se oslabila přesnost čl. 35 odst. 1; v důsledku změny 85 je čl. 35 odst. 3 nejasný; změna 87: není nutné zabývat se do takové míry podrobnostmi; změna 88 by příliš oslabila čl. 35 odst. 8 pododstavec 4; změna 136 je (zčásti) dostatečně obsažena v čl. 40 odst. 15.

iii) změny zahrnují text, který není pro tuto směrnici přiměřený nebo nutný nebo který není v souladu s oblastí působnosti směrnice: 5, 9, 16, 17, 36, 53, 56, 80, 81, 85, 86, 96 (zčásti) nevhodné v souvislosti s článkem 40, 99, 100, 111 (druhá část), 112.

iv) změny zavádějí bod odůvodnění, k němuž neexistuje odpovídající článek: změny 24 a 29.

v) Rada se domnívá, že seznam povinností a pravomocí regulačních orgánů v článku 40 společného postoje je dostatečný; následující změny (částečně) překračují úkoly, které regulační orgány mají mít podle názoru Rady: změny 93 až 95.

vi) změny zahrnují text, který neodpovídá úloze, kterou agentura má mít podle názoru Rady: 28, 55 (druhá část), 84.

vii) Rada se domnívá, že společný postoj dostatečně odráží cíl regionální solidarity a spolupráce; změny 3, 27, 52 a 55 (první část) nejsou tedy nutné.

7.2 Pokud jde o *návrh Komise*, Rada provedla některé další změny (týkající se obsahu nebo formy); hlavní z nich jsou uvedeny níže.

a) *Účinné oddělení provozu sítě od činností výroby a dodávek:*

Kromě dvou možností navržených Komisí (oddělení vlastnictví a nezávislý provozovatel soustavy (ISO)) považovala Rada, po dohodě s Komisí, za vhodné stanovit třetí možnost, nezávislého provozovatele přepravní soustavy (ITO), a to v případě, kdy je při vstupu směrnice v platnost provozovatel přepravní soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku (nová kapitola IV zahrnující články 17 až 23, kterým odpovídá 13., 15. a 16. bod odůvodnění). Tyto tři možnosti mají stejný základ a budou k dispozici v odvětví elektřiny i v odvětví plynu.

Ustanovení o ITO zajistí skutečnou nezávislost provozovatele (články 17 a 18), jeho vedení (článek 19) a dozorčího orgánu (článek 20) a vyloučí střet zájmů. K tomuto cíli přispívá rovněž stanovení programu shody a kontrolora shody (článek 21). Dále se zajistí, aby nebyly nijak narušeny investiční pobídky a rozvoj infrastruktury pro vzájemné propojení (článek 22), jakož i spravedlivý a nediskriminační přístup k síti (článek 23).

V čl. 40 odst. 5 byly doplněny dodatečné pravomoci a příslušnosti regulačních orgánů s cílem zajistit soulad s ustanoveními kapitoly IV. Kromě toho byl do článku 7 o regionální spolupráci doplněn nový odstavec s cílem zahrnout situace týkající se nezávislých provozovatelů přepravní soustavy. Dále je v článku 51 o podávání zpráv v odstavcích 3 až 5 stanoveno, že v rámci obecného přezkumu Komise dva roky po provedení této směrnice posoudí na základě určitých kritérií provádění možnosti ITO.

Cílem ustanovení o ITO obsažených ve společném postoji je vyvážení otázek oblasti působnosti, časového rámce a vymahatelnosti možnosti ITO a zároveň zachování finančních zájmů vertikálně integrovaného podniku a udržení jeho provozuschopnosti. Mimo jiné z tohoto důvodu Rada nepovažovala za vhodné zařadit ustanovení o svěřeneckém správci.

S cílem zohlednit případy, kdy existují ujednání ohledně přepravní soustavy náležející vertikálně integrovanému podniku, která zajišťují účinnější nezávislost provozovatele přepravní soustavy než ustanovení kapitoly IV, bylo do čl. 9 odst. 9 zařazeno doplňující ustanovení.

b) *Rovné podmínky*

V souvislosti s budoucí existencí tří různých modelů oddělení na trhu Společenství se v článku 46 a v odpovídajícím 17. bodě odůvodnění doplňuje ustanovení o takzvaných rovných podmínkách. Toto ustanovení poskytuje zejména řadu kritérií pro opatření, která mohou členské státy přijmout za účelem zajištění rovných podmínek.

c) *Certifikace provozovatelů přepravní soustavy ze Společenství a ze třetích zemí*

Společný postoj obsahuje dva články o certifikaci provozovatelů přepravní soustavy: jeden obecný (článek 10) a další o certifikaci v souvislosti se třetími zeměmi (článek 11), který nahradil článek 7a návrhu Komise. Článek 11 na jedné straně zajišťuje, že provozovatelé přepravní soustavy ze třetích zemí musejí dodržovat stejná pravidla pro oddělení vlastnictví jako provozovatelé přepravních soustav ve Společenství; na druhé straně zavádí kritérium, které se týká bezpečnosti dodávek energie pro členské státy a Společenství a které je třeba při poskytování certifikace zohlednit.

Rada dále považovala za vhodné přesunout část o postupu certifikace, v níž se stanoví úloha Komise v tomto postupu, do nového článku 3 nařízení o plynu. Hlavní rozhodnutí o certifikaci zůstane navíc v pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, přičemž Komise má k této certifikaci poskytnout stanovisko. Vnitrostátní regulační orgány musí toto stanovisko v co nejvyšší míře zohlednit.

d) *Regulační orgány*

Rada doplnila do článku 38 další dva odstavce, které zajišťují, aby zásada jediného regulačního orgánu na vnitrostátní úrovni ve spojení s jedním zastoupením (například v agentuře) byla v souladu se skutečností, že v některých členských státech existují regulační orgány na regionální úrovni nebo pro malé a odlehlé části území (čl. 38 odst. 2 a 3).

Znění společného postoje zajišťuje nezávislost regulačních orgánů, přičemž však upřesňuje, že to neznamená, že regulační orgány nepodléhají soudní kontrole ani parlamentnímu dohledu (26. bod odůvodnění) nebo že nemají zohledňovat obecnější cíle, jako například udržitelnost z hlediska životního prostředí nebo povinnosti veřejné služby (čl. 38 odst. 4).

Společný postoj rovněž zajišťuje, že při plnění svých povinností mají regulační orgány možnost jednat, a to případně v úzké spolupráci s dalšími orgány, jako jsou například orgány pro hospodářskou soutěž, přičemž však zůstává zachována nezávislost těchto regulačních orgánů a nedochází ke zdvojování úkolů (například sledování), jež obvykle provádějí jiné orgány (čl. 40 odst. 2).

e) *Regulační režim pro přeshraniční otázky*

Odstavce týkající se úlohy agentury (čl. 41 odst. 3 a (částečně) 4) byly z právních důvodů přesunuty do nařízení o agentuře (nový článek 8). Agentura zasahuje v přeshraničních otázkách jakožto poslední možné řešení, a to na žádost vnitrostátních regulačních orgánů, nebo pokud tyto orgány nedosáhnou dohody v určité lhůtě.

f) *Výjimky pro novou infrastrukturu*

V souvislosti s udělováním výjimek pro novou přeshraniční infrastrukturu (článek 35) se Rada domnívá, že agentura by měla zasahovat pouze v případech, kdy příslušné vnitrostátní regulační orgány nedosáhnou dohody nebo kdy předloží agentuře společnou žádost (odstavec 4). Členské státy by dále měly mít možnost stanovit, pokud si to přejí, že *formální* rozhodnutí o udělení výjimky přijímá jiný příslušný orgán členského státu, a to na základě stanoviska regulačního orgánu (odstavec 6).

g) *Maloobchodní trhy*

Rada považovala za vhodné přepracovat článek o maloobchodních trzích, a to mimo jiné přesunutím odkazu na přeshraniční trhy z nařízení o plynu (článek 8a návrhu Komise) do směrnice (nový článek 44).

h) *Odchylky*

S ohledem na přepracované znění považovala Rada za vhodné aktualizovat článek 48, zejména pokud jde o odchylku z ustanovení o oddělení vlastnictví pro členské státy se vznikajícími nebo izolovanými trhy.

i) *Jiné body*

— Rada považovala za vhodné zachovat ustanovení, jež výrobci/dodavateli umožní držet *menšinový podíl* na akciích provozovatelů přepravní soustavy s odděleným vlastnictvím, avšak za předpokladu, že to neznamená kontrolu jednoho subjektu nad druhým nebo vliv jednoho subjektu na druhého a nemůže to vést ke střetu zájmů (čl. 9 odst. 2).

— Společný postoj obsahuje v souvislosti s *veřejným vlastnictvím* možnost dosáhnout oddělení vlastnictví v případě dvou samostatných veřejnoprávních orgánů prostřednictvím ustanovení, v němž se uznává, že dva různé veřejnoprávní orgány mohou být považovány za dvě osoby pro účely provedení oddělení vlastnictví (čl. 9 odst. 6).

— Bylo provedeno několik redakčních technických změn s cílem upřesnit ustanovení o *provozovatelích kombinované soustavy* (článek 28). Toto ustanovení umožňuje, aby provozovatel kombinované soustavy mohl působit buď jako provozovatel s odděleným vlastnictvím, nebo jako nezávislý provozovatel soustavy, nebo jako nezávislý provozovatel přenosové soustavy.

— Ve 29. bodě odůvodnění je zaveden a vysvětlen pojem *„programy uvolňování kapacit zemního plynu“* jako jedno z možných opatření na podporu účinné hospodářské soutěže.

— Kromě toho Rada v souladu s přepracovaným zněním vložila nový článek za účelem *zrušení* stávajícího legislativního aktu (článek 52).